

อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง

An Influence of Role of Stakeholders in Asean CG Scorecard Disclosures on
Environment Disclosures from Listed Companies in the Stock Exchange
of Thailand on the Environmentally Sensitive Industries

ประภาพร บุษพา
Prapaporn Bubpha

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy

Prince of Songkla University

2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง

An Influence of Role of Stakeholders in Asean CG Scorecard Disclosures on Environment Disclosures from Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand on the Environmentally Sensitive Industries

ประภาพร บุษผา
Prapaporn Bubpha

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Accountancy
Prince of Songkla University
2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับ
ดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูล
สิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง

ผู้เขียน นางสาวประภาพร บุษผา
สาขาวิชา บัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ศิรดา นวลประดิษฐ์)

..... กรรมการ
(ดร.จิตติมา วิเชียรรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ดร. จิตติมา วิเชียรรักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงชื่อ

(นางสาวประภาพร บุปผา)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวประภาพร บุบผา)

นักศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง
ผู้เขียน	นางสาวประภาพร บุบผา
สาขาวิชา	บัญชี
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และเพื่อทดสอบอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง การศึกษาใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยวิธีการวัดค่าคะแนน Checklist การเปิดเผยข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของกลุ่มประชากร ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 206 บริษัท และการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์แบบอนุमान การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ และการวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่าการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีรวมในปี พ.ศ. 2561 ในรายงานประจำปีมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.03 คะแนน และในเว็บไซค์มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 5.12 คะแนน การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมรวมทุกหมวดในรายงานประจำปีมีค่าคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.91 คะแนน และในเว็บไซค์มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 0.53 คะแนน นอกจากนี้พบว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองมีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมผลเชิงบวกในรายงานประจำปีในขณะที่เว็บไซค์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย, การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม, ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Thesis Title	An Influence of Role of Stakeholders in Asean CG Scorecard Disclosures on Environment Disclosures from Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand on the Environmentally Sensitive Industries
Author	Miss Prapaporn Bubpha
Major Program	Accountancy
Academic Year	2562

Abstract

The purpose of this study are to investigate extent, level and test difference of Role of Stakeholders in Asean CG Scorecard Disclosures and Environment Disclosures and examine influence of Role of Stakeholders Asean CG Scorecard on Environment Disclosures in annual reports and website from Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand on the Environmentally Sensitive Industries. Data was collected from the 206 companies listed in the Stock Exchange of Thailand, Descriptive analysis, correlation matrix, paired sample T-test, and multiple regression were used to analyze the data. As the results, the average level of Role of Stakeholders disclosures in Annual report was 18.03 scores and in website was 5.12 scores while there was 4.91 in Annual report and 0.53 in website average scores of Environment Disclosures. Moreover, Secondary Stakeholder significantly influence on Environment Disclosures in annual report and website.

Keywords: Role of Stakeholders, Environment, Disclosures, and the Stock Exchange of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้วเสร็จได้อย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก ดร. จิตติมา วิเชียรรักรักษ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร. ศิรดา นวลประดิษฐ์ และดร.มัทนชัย สุทธิพันธุ์ ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ในการแนะแนวทาง เพื่อปรับปรุง และแก้ไขให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการสนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ รวมทั้งผู้เขียนตำรา บทความวิจัย บทความวิชาการที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนครอบครัวที่สนับสนุนด้านการศึกษาโดยตลอด และเป็นกำลังใจที่สำคัญจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจหากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประภาพร บุปผา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(6)
ABSTRACT	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(8)
สารบัญ	(9)
สารบัญภาพ	(11)
สารบัญตาราง	(12)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การกำกับดูแลกิจการที่ดี	7
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	10
การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม	14
ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
กรอบแนวคิดการศึกษา	32
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
การพัฒนาสมมติฐาน	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และการออกแบบเครื่องมือ	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท	44
ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท	50
ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของบทบาทผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท	52
 บทที่ 5 บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ	
บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา	59
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	66
ข้อจำกัดการศึกษา	67
ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต	68
 บรรณานุกรม	69
 ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายชื่อกลุ่มตัวอย่าง	75
ภาคผนวก ข แบบเก็บข้อมูล	86
ภาคผนวก ค คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล	93
ประวัติผู้วิจัย	97

สารบัญญภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 1	การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในในเว็บไซต์	46
รูปภาพที่ 2	ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลแยกบทบาทผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแล กิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard	47
รูปภาพที่ 3	การรายงานข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแยกตามรูปแบบการเปิดเผย ข้อมูล	49
รูปภาพที่ 4	การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในแต่ละข้อตามกรอบตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards	49

รายการตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.1	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย CGR ประจำปี 2559-2561	11
ตารางที่ 2.2	ระดับของอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	17
ตารางที่ 3.1	จำนวนบริษัทจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจ	39
ตารางที่ 3.2	ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปร	41
ตารางที่ 4.1	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจในรายงานประจำปี และเว็บไซต์	45
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจในรายงานประจำปี และเว็บไซต์	48
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของ อายุของกิจการ ขนาดของกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชี	50
ตารางที่ 4.4	แสดงการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทผู้มีส่วนได้เสีย	50
ตารางที่ 4.5	แสดงการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม	51
ตารางที่ 4.6	แสดงการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)	53
ตารางที่ 4.7	การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model)	56
ตารางที่ 4.8	แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน	58

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ในปัจจุบันรูปแบบการบริหารงานเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเจ้าของคนเดียวเป็นการระดมทุนจากประชาชน เมื่อมีการขยายบริษัทให้มีขนาดใหญ่ขึ้นนอกเหนือจากผู้ถือหุ้น ยังมีพนักงานจำนวนมากในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของบริษัท รวมถึงการลงทุน และการจัดหาเงินเพื่อเป็นแหล่งทุนในการบริหารงาน รวมถึงลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่ง ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมของบริษัท และหน่วยงานภาครัฐที่กำหนดนโยบายต่างๆ ให้บริษัทปฏิบัติตาม จะเห็นว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้เสียจำนวนมาก ทั้งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง ซึ่งมีความคาดหวังที่จะได้รับข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และโปร่งใส เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้บริหารและเจ้าของมิใช่บุคคลเดียวกัน จึงละเลยที่จะไม่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย (Huang and Kung, 2010) ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาที่บริษัท Enron และ Worldcom ล่มสลาย และ บริษัท Xerox, Merck และ Qwest ที่ตกแต่งบัญชีของบริษัทจนเกิดเป็นกรณีอื้อฉาวที่เกิดขึ้นจากการละเลยไม่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง แต่นึกถึงผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่า ซึ่งเกิดจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับในประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีหลังจากวิกฤตต้มยำกุ้งในปี พ.ศ.2540 ซึ่งนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ ส่งผลให้งบการเงินของบริษัทมีความน่าเชื่อถือเพิ่มสูงขึ้น (ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร, 2556) เพื่อปกป้องผู้มีส่วนได้เสีย จากการตกแต่งบัญชี และเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบของผู้บริหารในการเปิดเผยข้อมูล และพัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเรื่อยมา

ในปี พ.ศ. 2554 มีการรวมตัวกันในประเทศต่างๆของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้กลายเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเป็นการเปิดการค้าอย่างเสรีมากขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกรอบในการพัฒนาหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในระบบอาเซียนตามหลักของ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ซึ่งประกอบด้วยสิทธิของผู้ถือหุ้น การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้สอดคล้องสามารถเทียบเคียง และเป็นมาตรฐานสากลสำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีนี้ที่เรียกว่า ASEAN CG Scorecard สำหรับประเทศไทยนั้นได้นำหลักการของ ASEAN CG Scorecard มาเป็นมาตรฐานของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อใช้เป็นแบบการประเมินกรรมการบริษัทไทย (IOD) เพื่อประเมินบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่แสดงถึงการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในภาพรวม โดยวัตถุประสงค์ของการกำกับดูแลกิจการที่ดีในปัจจุบัน คือเพื่อให้บริษัทดำเนินกิจการอย่างมีคั่ง และพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัทอยู่ได้ สิ่งแวดล้อมอยู่ได้

สร้างธุรกิจให้มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อสนับสนุนให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ยิ่งขึ้น เพราะบริษัทจำเป็นต้องให้ความสำคัญถึงปัญหาของสิ่งแวดล้อม (Kantabutra and Avery, 2011) เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และเพื่อความยั่งยืนแก่บริษัท เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัทให้ความสนใจการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เพียงแค่สนใจข้อมูลทางการเงินเพียงอย่างเดียวซึ่งไม่เพียงพอต่อความสำเร็จของบริษัท (ธีรพร ทองชะโชค, 2556) ผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บริษัทประสบความสำเร็จ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสียจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด หรือแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่มีประโยชน์ระหว่างกัน และทำให้ผู้ประกอบการเข้าใจสภาพแวดล้อมทางสังคมได้ดีขึ้น รวมทั้งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของบริษัท (Freeman et al., 2010, Harrison, Bosse, and Phillips, 2010) เพราะฉะนั้นผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องต้องได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการสิ่งแวดล้อมเนื่องจากปัญหาสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัญหาขนาดใหญ่และมีความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว

การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญ การสร้างกลยุทธ์ในการสื่อสารของบริษัท โดยการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อเป็นการคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในบริษัท เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวคิด และให้เข้าใจถึงความคาดหวัง และเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่ม การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยบริษัทจะเปิดเผยในรายงานประจำปี หรือเปิดเผยแยกต่างหากที่เรียกว่า “รายงานความยั่งยืน” เป็นการเปิดเผยการดำเนินงานของบริษัทที่ส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง โดยกรอบมาตรฐานที่เป็นที่นิยมที่สุดคือ Global Reporting Initiative (GRI) (Buchholz, 1998) เนื่องจากเป็นกรอบมาตรฐานในการวัดผลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นสากล และทั่วโลกใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากมีตัวชี้วัดการรายงานที่เข้าใจง่ายชัดเจน และไม่ซับซ้อน เหมาะกับบริษัททุกประเภท ทุกขนาด และทุกอุตสาหกรรม (GRI Database , 2560) การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการในวันที่ 1 กรกฎาคม 2561 สำหรับส่วนที่แตกต่างไปจากเดิม คือ โครงสร้างการรายงานที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น และลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล การรายงานโดยการเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดที่สำคัญบางตัว นอกจากนี้โครงสร้างของ GRI Standards ได้ออกแบบให้รองรับการเปลี่ยนตัวชี้วัดหรือข้อกำหนดภายในอนาคตโดยไม่ต้องทบทวนใหม่ทั้งฉบับ

แม้ว่างานวิจัยในอดีตที่พบว่าผู้มีส่วนได้เสียเป็นตัวผลักดันให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น (สิรินาฏ นาคเลิศ และมีทินชัย สุทธิพันธุ์, 2559) โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียมีผลต่อการสร้างกลไกการกำกับดูแลกิจการ เพราะแนวคิดดังกล่าวสามารถช่วยให้คน และบริษัทมีส่วนร่วมในเป้าหมายร่วมกัน ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงในการวางแผนกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Low and Cowton, 2004) ในทางกลับกันผลการประเมินคะแนนตามการประเมิน CGR เมื่อพิจารณาคะแนนในแต่ละหมวด ทั้งหมด 5 หมวด พบว่าคะแนนของหมวดบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย มีระดับการประเมินอยู่ในอันดับที่ 4 (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่าปัจจัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเป็นปัจจัยอันดับสุดท้าย

ที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทยังเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกแต่เป็นสัดส่วนที่น้อยและยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย (วิภา จงรักษ์สัตย์, 2559 , ธีรพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว, 2556) รวมถึงงานวิจัยในอดีตส่วนใหญ่ศึกษาเพียงผลกระทบต่อผู้ถือหุ้น ทำให้ผลของการศึกษานั้นยังไม่เพียงพอ (Spitzeck and Hansen, 2010) หรือมีเพียงการศึกษาเฉพาะเชิงคุณภาพ ไม่ได้ศึกษาไปถึงกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งหมดในเชิงปริมาณ อีกทั้งเป็นเรื่องใหม่ในประเทศไทยอีกด้วย (सानิตย์ หนูนิล, 2561) ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกขอบเขตในการศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงจำนวน 206 บริษัท จากรายงานประจำปี เนื่องจากรายงานประจำปีเป็นที่นิยมในการศึกษามากกว่าสื่ออื่นๆ และเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Wiseman, 1982) และเว็บไซต์ของบริษัทเนื่องจากในปัจจุบันระบบอินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการสืบค้น รวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล และเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัย พร้อมนำไปใช้ได้ทันทีที่สื่อทั้งสองทั้ง 2 แหล่งนี้เป็นสื่อสาธารณะที่สถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) นำมาพิจารณาในการประเมินคะแนน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) โดยนำทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียมาใช้เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ซึ่งเป็นเครื่องมือแบบสังเกตในการเก็บข้อมูลที่ใช้ติดตามพฤติกรรมของข้อมูลตามกรอบรายงาน และเป็นวิธีที่ได้รับความนิยม โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเพื่อบันทึก (จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, 2558) เพื่อให้ทราบถึงว่าแต่ละบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนหรือไม่

1.2 คำถามวิจัย

1. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ ประจำปี 2561 หรือไม่ ถ้ามีอย่างไร และต่างกันอย่างไร
2. บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และ เว็บไซต์ของบริษัท ประจำปี 2561 หรือไม่ ถ้ามีอย่างไร และต่างกันอย่างไร
3. การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ประจำปี 2561 หรือไม่ ถ้ามีอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท
3. เพื่อทดสอบอิทธิพลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณและศึกษาจำนวนการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียการกำกับดูแลกิจการตามหลักเกณฑ์ Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) และจำนวนการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือ แหล่งทุติยภูมิในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยไม่นับรวมไฟล์ PDF ที่เปิดเผยในเว็บไซต์ และไฟล์ในรูปแบบ HTML ซึ่งเป็นลิงค์ไปสู่ข้อมูลในช่องทางอื่นเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกับการเก็บข้อมูลวิธีอื่น (อรทัย ชำนาญกิจ, 2558)

2. ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรม 3 กลุ่ม และ 1 หมวดธุรกิจ ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง เนื่องจากเป็นกลุ่มและหมวดธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับสูง รวมทั้งสิ้น 206 บริษัท ทั้งนี้ไม่รวมกลุ่มบริษัท MAI เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวมีลักษณะเฉพาะ รวมถึงบริษัทที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการหรือปรับโครงสร้างหนี้ บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาอิทธิพลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามการกำกับดูแลกิจการที่ดี Asean CG Scorecard ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในปี 2561 โดยช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2562- มีนาคม 2563

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

- ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียอธิบายการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียในมุมมองการจัดการอธิบายอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- เป็นฐานข้อมูลในงานที่ใช้ทฤษฎีในการศึกษาบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียสำหรับประเทศกำลังพัฒนา

ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

- เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนได้เสียได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งผู้ที่สนใจสามารถนำผลการศึกษากิจการงานวิจัยครั้งนี้เพื่อใช้และแนวทางในการศึกษาและสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่อไป

- เพื่อเป็นประโยชน์ต่อบริษัทในการวิเคราะห์กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มอย่างตรงความต้องการ และความคาดหวัง

- เพื่อเป็นประโยชน์นักศึกษา ผู้วิจัย ที่มีความสนใจเกี่ยวกับบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.6 นิยามศัพท์และความหมาย

การกำกับดูแลกิจการที่ดี หมายถึง ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ผู้ถือหุ้น และฝ่ายจัดการเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะนำไปสู่การเติบโต และเพิ่มคุณค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียอื่นวัตถุประสงค์หลักของการกำกับดูแลกิจการที่ดีคือ การติดตาม กำกับ ควบคุม และดูแลผู้ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่บริหารให้มีการจัดกระบวนการเพื่อใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตรงเป้าหมายอย่างคุ้มค่าและประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562)

บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแล คือ การได้รับสิทธิการดูแลจากบริษัทตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการ ซึ่งควรพิจารณากระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงและยั่งยืนของบริษัท สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งถือเป็นตลาดทุนขนาดใหญ่ที่จะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย (กุลยา จันทะเดช, 2561)

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด โดยมีกรอบการรายงาน Global Reporting Initiatives ซึ่งเป็นสากล และใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก โดยการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลที่ไม่ใช่การเงินที่ผู้มีส่วนได้เสียให้ความสนใจ เนื่องจากการตัดสินใจที่จะ

ลงทุน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ ไม่ได้ตัดสินใจจากกำไรสูงสุดเพียงด้านเดียว แต่จะพิจารณาถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย ทางด้านของบริษัทจึงต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อในตรงต่อความคาดหวังของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง (ศิริพร กล้วยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์, 2561)

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือ The Stock Exchange of Thailand หมายถึง ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งระดมทุนระยะยาวที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์และ ให้บริการต่างๆที่เกี่ยวข้องตลอดจนควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นระเบียบคล่องตัวและยุติธรรม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดการซื้อขายหลักทรัพย์ เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2518 ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และ ตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (กระทรวงการคลัง, 2546)

อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง อุตสาหกรรมที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีที่ดำเนินกิจกรรมของบริษัทส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับสูงกว่าอุตสาหกรรมอื่น ประกอบด้วย กลุ่มทรัพยากร กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มการก่อสร้าง (มัทนชัย สุทธิพันธุ์ และพัชราภรณ์ ชดช้อย, 2557)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางเพื่อให้ได้มาซึ่งกรอบแนวคิด การตั้งสมมติฐาน การกำหนดตัวแปร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงระเบียบในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยแบ่งออกเป็นเนื้อหาที่สำคัญดังนี้

- 2.1 แนวคิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี
- 2.2 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย
- 2.3 การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม
- 2.4 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดของงานวิจัย

2.1 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

การกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG) หมายถึง การบริหารจัดการบริษัทให้มีการตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย การกำกับดูแลกิจการจะทำให้กิจการมีระบบการบริหาร และการจัดการที่มีคุณภาพ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส และมีผลการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมให้บริษัทมีประสิทธิภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน และเพิ่มมูลค่าแก่กิจการ รวมถึงสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องต่างๆ การกำกับดูแลกิจการมีวัตถุประสงค์หลักคือ ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ผู้ถือหุ้น และฝ่ายจัดการ เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันนำไปสู่ความเจริญเติบโตและเพิ่มมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย (กุลยา จันทะเดช, 2560)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกาเนื่องจากเกิดกรณีฉ้อฉลตกต่งบัญชีเพื่อปกปิดความไม่โปร่งใสในงบการเงินของบริษัท Xerox, Merck และ Qwest เพื่อให้มูลค่าหุ้นสูงขึ้น สร้างความมั่งคั่งให้แก่ฝ่ายบริหาร และกรณีอื้อฉาวบริษัทยักษ์ใหญ่อย่าง Enron และ WorldCom ประกาศล้มละลาย จากกรณีดังกล่าวทำให้วงการธุรกิจและนักวิเคราะห์ที่มีชื่อเสียงและเกิดคำถามถึงสาเหตุของการล้มละลายที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความน่าเชื่อถือและในระบบการจัดการและการนำเสนอรายงานทางการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ได้รับการยอมรับว่ามีมาตรฐานบัญชีที่ดีที่สุดในโลก และบริษัท Enron และ WorldCom ยังได้รับการตรวจสอบงบการเงินจากสำนักงานสอบบัญชี อาเธอร์ แอนเดอร์สัน ที่มีชื่อเสียงและมีความน่าเชื่อถือจากหลักฐานที่พบบ่งชี้ว่างบการเงินของทั้ง 2 บริษัทมีความผิดปกติมีเปิดเผยข้อมูลไม่ครบถ้วน ปิดบังข้อมูลที่มีสาระสำคัญต่อการตัดสินใจ ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียที่ใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินเกิด

ความเข้าใจผิด และส่งผลต่อการตัดสินใจต่างๆ โดยสาเหตุนี้เกิดจากผลประโยชน์ระหว่างประธานบริษัท Enron กับบริษัทตรวจสอบบัญชีที่ทำเพื่อปกปิดผลประโยชน์ที่แท้จริง (ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร, 2556) จาก 2 กรณีดังกล่าวเกิดความเสียหายต่อนักลงทุน รวมทั้งพนักงานของบริษัทตกงานนับแสนคนจากทั่วโลก และส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก จากการตกแต่งบัญชีทำให้เกิดจุดเปลี่ยนครั้งยิ่งใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ทุกๆหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเริ่มตระหนักและให้ความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทยได้มีการออกกฎหมาย Sarbanes-Oxley Act (SOX) เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม ค.ศ. 2002 เพื่อป้องกันการฉ้อฉล และตกแต่งบัญชี พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษ โดยกฎหมายจัดทำตามหลักกำกับดูแลกิจการ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียจากการตกแต่งตัวเลขทางบัญชี และเพิ่มขอบเขตความรับผิดชอบของ CEO และ CFO ต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัท

ASEAN CG Scorecard ริเริ่มโดย ACMF ตั้งแต่ปี 2554 และเริ่มประเมินในปี 2555 ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในอาเซียนอินโดนีเซีย และ ไทย ซึ่งหน่วยงานต่างๆในประเทศไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญกับ Scorecard เช่น ศูนย์พัฒนาการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาปรับปรุงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อให้สอดคล้องสามารถเทียบเคียง และเป็นมาตรฐานสากลสำหรับประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN CG Scorecard) โดยสนับสนุนให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลในรายงานต่างๆในครบถ้วน เพื่อเตรียมความพร้อมในการประเมิน โดยแหล่งข้อมูลที่ประเมิน ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษที่เปิดเผยต่อสาธารณะ เช่น ข้อมูลบนเว็บไซต์ของกิจการสำนักงาน ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์ฯ เช่น รายงานประจำปี ข้อบังคับของบริษัท ข่าวของบริษัท หนังสือเชิญและรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น จรรยาบรรณธุรกิจ นโยบายการกำกับดูแลกิจการ และรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เป็นต้น (ศิลาพร ศรีจันทเพชร, 2556) เพื่อเตรียมความพร้อมให้สามารถแข่งขันในระดับอาเซียนได้ และควรสะท้อนหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลและสามารถนำมาปฏิบัติในภูมิภาคอาเซียน ในปัจจุบันเกณฑ์การให้คะแนนของ ASEAN CG Scorecard 2017-2018 แบ่งเป็น 2 ระดับ โดยระดับที่ 1 แยกตามหลักการของ (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ใน 5 หมวด ดังนี้ 1.สิทธิของผู้ถือหุ้น 27 รายการ 2.การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน 12 รายการ 3.บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย 26 รายการ 4.การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส 51 รายการ 5.ความรับผิดชอบต่อกรรมการ 97 รายการ รวมทั้งสิ้น 213 รายการ

ระดับที่ 2 คือคะแนนพิเศษ (Bonus) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนส่วนเพิ่ม สำหรับบริษัทที่ปฏิบัติตามหลักการของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคะแนนลงโทษ (Penalty) เป็นเกณฑ์การหักคะแนน สำหรับบริษัทที่ไม่ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยเกณฑ์การให้คะแนน

โบนัส 13 รายการ และเกณฑ์การหักคะแนน 15 รายการ รวมทั้ง 2 ระดับ 241 รายการ โดยปี พ.ศ. 2561 ประเทศไทยมีคะแนนเป็นอันดับสูงที่สุดในระดับภูมิภาคอาเซียน

การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสำคัญต่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากการกำกับดูแลแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบในการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลของกิจการ ทั้งในเรื่องของการลงทุน หรือใช้ข้อมูลต่างๆในการตัดสินใจ ซึ่งการปฏิบัติตามหลักการที่ดีช่วยเพิ่มมูลค่า ความมั่นคง และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่กิจการ เพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทได้รับข้อมูลที่มีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากมีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ถือหุ้นในการตัดสินใจ ในอดีตผู้ถือหุ้นจะใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เป็นตัวเงิน แต่ในปัจจุบันผู้ถือหุ้นจะพิจารณาข้อมูลที่ไม่ใช่ตัวเงินไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารด้านคอร์ปอเรชัน จริยธรรม หรือแม้กระทั่งข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญของบริษัท (Bhattacharya et al., 2009)

การกำกับดูแลกิจการที่ดีเริ่มเข้ามามีบทบาทในประเทศไทยปี พ.ศ. 2540 เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ หรือเรียกทั่วไปในประเทศไทยว่า “วิกฤตต้มยำกุ้ง” จากวิกฤตในครั้งนี้ส่งผลให้ประเทศไทยต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนระหว่างประเทศ (IMF) และเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกองทุนระหว่างประเทศ (IMF) ที่มีเงื่อนไขว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศสมาชิกต้องแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อกำกับดูแลกิจการเพื่อสร้างความโปร่งใส และเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องจึงจะสามารถขอกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศ (IMF) ได้ (ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร, 2556) จากวิกฤตทางเศรษฐกิจจึงเป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ถึงความไร้ประสิทธิภาพของการกำกับดูแลที่ดีในประเทศที่กำลังพัฒนา (Rasiah, 1999) จากความสูญเสียที่เกิดขึ้นทำให้ประเทศไทยเล็งเห็นความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยพัฒนาหลักการกำกับดูแลอย่างเรื่อยมา เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ เริ่มแรก ในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลจัดตั้งคณะกรรมการบรรษัทภิบาลแห่งชาติต้องการให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้นโดยเสนอหลักการการกำกับดูแลกิจการที่ดี 15 ข้อ เพื่อใช้ในเริ่มแรก ต่อมาในปี พ.ศ.2549 สำนักงานคณะกรรมการการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ปรับปรุงหลักการจากปี พ.ศ. 2545 โดยนำหลักการขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) เพื่อเป็นต้นแบบ เพื่อยกระดับหลักการกำกับดูแลให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และเป็นบรรทัดฐานให้แก่บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2555 ; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) และเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และง่ายต่อการนำหลักการกำกับดูแลไปปฏิบัติใช้ (อัฐวุฒิ ปภังกร, 2556) จึงแบ่งเนื้อหาของเกณฑ์ในการประเมินเป็น 5 หมวด ดังนี้

1. สิทธิของผู้ถือหุ้น ผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยจะควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะทำหน้าที่แทนผู้ถือหุ้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท บริษัทจึงควรส่งเสริมให้ผู้ถือหุ้นได้ใช้สิทธิของตน

2. การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน โดยผู้ถือหุ้นทุกราย ควรได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน และมีความเป็นธรรม ทั้งผู้ถือหุ้นที่ไม่เป็นผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหาร รวมไปถึงผู้ถือหุ้นต่างชาติ อีกทั้งผู้ถือหุ้นส่วนน้อยที่ถูกละเมิดสิทธิควรมีโอกาสได้รับการชดเชย
3. บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ผู้มีส่วนได้เสียควรได้รับการดูแลจากบริษัทอย่างเหมาะสมตามสิทธิที่พึงมีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างความมั่นคง ความมั่นคงทางการเงิน และความยั่งยืนของบริษัท
4. การเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส คณะกรรมการควรดูแลให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบริษัททั้งข้อมูลที่เป็นข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่มีใช้ข้อมูลทางการเงินอย่างถูกต้อง มีความครบถ้วน ทันเวลา มีความโปร่งใส โดยผ่านช่องทางที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกัน และมีความน่าเชื่อถือ
5. ความรับผิดชอบของกรรมการ โดยคณะกรรมการมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อประโยชน์อย่างสูงสุดของบริษัท โดยคณะกรรมการต้องมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อผู้ถือหุ้น และมีความเป็นอิสระจากฝ่ายจัดการ

สำหรับการประเมิน ASEAN CG Scorecard ในประเทศไทยได้เริ่มต้นเข้ามาในปีพ.ศ.2555 และเริ่มการประเมินในปี พ.ศ. 2556 สำหรับประเมินบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายใต้สถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

2.2 บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

หมายถึง การได้รับสิทธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องของผู้มีส่วนได้เสียจากบริษัท โดยพิจารณากระบวนการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านการเงิน ความมั่นคงและยั่งยืนของบริษัท ดังนั้นบริษัทควรที่จะเปิดเผยข้อมูลเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับบริษัท เพื่อให้บริษัทประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืน สำหรับบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ซึ่งถือเป็นตลาดทุนขนาดใหญ่ที่จะต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย (กุลยา จันทะเดช, 2561) จากผลคะแนนการประเมินตามหลักเกณฑ์ Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เผยผลสำรวจคะแนนเฉลี่ย CGR ประจำปี 2559-2561 คะแนนการกำกับดูแลเฉลี่ยในแต่ละหมวดมีแนวโน้มที่สูงขึ้น ดังตารางที่ 2.1 ผลสำรวจแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในการพัฒนามาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกปี แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าหมวดสิทธิของผู้ถือหุ้น หมวดการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน และการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาหมวดบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียผลักดันให้บริษัทเปิดเผยข้อมูล และเพื่อให้บริษัทมีความสามารถในการแข่งขัน และเป็นที่ยอมรับในสายตาของผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ

ที่เกี่ยวข้อง และต่างประเทศ ดังนั้นบริษัทจึงควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสีย เพราะความสัมพันธ์ ระหว่างบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง บริษัทที่มุ่งเน้นผู้มีส่วนได้เสียจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ผู้มีส่วนได้เสียจะสร้างความสัมพันธ์เพื่อรับประโยชน์จากบริษัทไปพร้อม ๆ กับการสร้างความมั่นคงให้แก่บริษัทเป็นการตอบแทน (Donaldson and Preston, 1995)

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย CGR ประจำปี 2559-2561

การกำกับดูแลกิจการที่ดี	2559	2560	2561
สิทธิของผู้ถือหุ้น	92	93	94
การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน	92	92	92
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	74	78	80
การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส	82	84	85
ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ	68	71	73
จำนวนบริษัท	601	620	657

ที่มา: สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2561

ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder) หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กร ที่มีความสนใจในกิจกรรมและผลจากการดำเนินงานของบริษัท ที่ทั้งได้รับประโยชน์ หรือเสียประโยชน์จากการบริหารของกิจการ (Schwebach and Staking, 2012)

การจำแนกประเภทผู้มีส่วนได้เสีย สามารถแบ่งได้หลายวิธีตามประเด็นที่ทำการศึกษา และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Freeman, 1984) และช่องทางการสื่อสารเพื่อเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้มีส่วนได้เสียกับบริษัท ซึ่งเป็นอิทธิพลทางอ้อมที่ผ่านปัจจัยการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ธีรพลทองชะไฉด, 2556 และ กัญพร ธีรเวคิน และคณะ, 2560) โดยแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้

- กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก (Primary Stakeholder) บุคคลหรือหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับบริษัท เช่น ผู้ถือหุ้น พนักงาน เจ้าหนี้ ลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่ง
- กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง (Secondary Stakeholder) บุคคล หรือหน่วยงานที่เป็นคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยอ้อมกับบริษัท เช่น องค์กรสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก

พนักงานของบริษัทเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่มีความเกี่ยวข้องกับบริษัทเป็นอย่างมาก หากบริษัทมีการกำหนดกลยุทธ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมสัมพันธ์กับชื่อเสียงของบริษัท ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงการดำเนินงานของบริษัท จะส่งผลให้ภาพลักษณ์ของบริษัทดี มีผลการดำเนินงานที่ดี ยิ่งส่งผลต่อความสำเร็จอย่างความยั่งยืน ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทไม่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จะทำให้บริษัทเสื่อมเสียชื่อเสียง และในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อสิทธิ และผลประโยชน์ของพนักงาน (Huang and Kung, 2010) หากบริษัทมีความตื่นตัวในการสร้างความผูกพันต่อพนักงานผ่านช่องทางการรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งสร้างความผูกพันให้กับพนักงานทำให้พนักงาน

ตระหนักถึงศีลธรรมและมีแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้นในการให้ความภักดีแก่บริษัท ดังนั้นผลลัพธ์ของบทความนี้ให้การสนับสนุนที่ดีสำหรับการใช้การรวมกันของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียกับทรัพยากรมุมมองในการอธิบายผลกระทบของการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมต่อความมุ่งมั่นของพนักงาน (Bayoud et al, 2012) ในทางกลับกันหากบริษัทไม่เปิดเผย หรือไม่คำนึงถึงพนักงาน จะส่งผลกระทบต่อพนักงาน โดยที่พนักงานไม่สามารถตั้งรับกับสถานการณ์ในอนาคตได้ และทำให้พนักงานขาดความเชื่อมั่นต่อบริษัท ตัวอย่างเช่นในกรณีของบริษัทที่ปลดพนักงานออกเนื่องจากมีข้อจำกัดด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับถ่านหินการประมงและการป่าไม้ (Driscoll and Starik, 2004)

ลูกค้า เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ให้ความสนใจในภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัทเป็นปัจจัยที่ลูกค้าต้องพิจารณาก่อนตัดสินใจซื้อ ความสัมพันธ์กับลูกค้าที่ดีขึ้นนั้นมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเปิดเผยการใช้จ่ายของบริษัทในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการเปิดเผยเนื้อหาที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมนี้ยังบ่งบอกถึงประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมที่ตั้งใจให้บริการแก่ลูกค้า (Roberts, 1992) ภาพลักษณ์ และชื่อเสียงของบริษัทจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่กระตุ้นให้ลูกค้าเกิดการซื้อซ้ำ

เจ้าหน้าที่ เป็นผู้ใช้ประโยชน์ทางการเงินเพื่อสร้างความมั่นใจในนโยบายของบริษัทว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ หรือไม่ขยายเวลาในการชำระหนี้ เป็นผลให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการใช้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากในมุมมองของเจ้าหน้าที่หากบริษัทสร้างกิจกรรมที่ผลเชิงบวก มีผลตอบรับที่ดีผลการดำเนินงานก็ดีตาม แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ ในทางกลับกันถ้าบริษัทมีการทำลายสิ่งแวดล้อมเกิดการต่อต้านก็ส่งผลต่อผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่อีกด้วย ดังนั้นเจ้าหน้าที่จึงต้องทราบข้อมูลเพื่อได้รับรู้ถึงสถานะการเงินของบริษัท และเรียกร้องให้กิจการมีการเปิดเผยข้อมูล (Hossain et al, 2004)

คู่ค้า ให้ความสนใจด้านภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของบริษัทเช่นเดียวกับลูกค้า การสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อคู่ค้าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมาก โดยการปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำข้อตกลง ซึ่งจะส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ในทางตรงกันข้ามหากบริษัทละเลยถึงการปฏิบัติจะส่งผลให้บริษัทขาดความน่าเชื่อถือ และกระทบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อหลีกเลี่ยงชื่อเสียงที่เชื่อมโยงกับประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีซัพพลายเออร์จะต้องการดูแลข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่โปร่งใสมากขึ้นเพื่อปรับปรุงตัวเองในกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมล่าสุดของบริษัท (Huang and Kung, 2010)

คู่แข่ง เนื่องจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นตลาดทุนที่มีขนาดใหญ่ มีบริษัทเป็นจำนวนมากจึงมีการแข่งขันเกิดขึ้น (Gronhaug and Fredriksen, 1988) ดังนั้นเมื่อบริษัททำแผนกลยุทธ์จึงต้องคำนึงถึงระดับการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่พวกเขาอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีระดับการแข่งขันในระดับสูง มีการแข่งขันที่เข้มข้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fernández-Kranz and Santaló (2010) ที่พบว่าความเข้มข้นของตลาดที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์เชิงลบกับมาตรการความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดจำเป็นต้องดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกรวมถึงนโยบายเพื่อเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง

องค์กรทางด้านสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เพื่อให้บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของการปกป้องสิ่งแวดล้อม รวมทั้งช่วยเหลือรัฐบาลในการตรวจสอบแหล่งมลพิษและสร้างแรงกดดันให้แก่บริษัท ที่มีการดำเนินงานที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดนการเรียกร้องให้กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้องค์กรสิ่งแวดล้อมยังผลักดันให้บริษัทระบุรายละเอียดที่ไว้เกี่ยวกับผลกระทบของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม (Deegan and Gordon, 1996) การให้ความสนใจกับองค์กรสิ่งแวดล้อมช่วยให้บริษัทมีความเข้าใจความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมมากขึ้น อีกทั้งสร้างความเข้มแข็งให้แก่บริษัท และสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดีอีกด้วย (Doha, 2010, Oetzel and Yaziji, 2010)

สังคม และชุมชน เนื่องจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นบริษัทขนาดใหญ่ มีการดำเนินกิจการที่ส่งผลกระทบต่อสังคม และชุมชนใกล้เคียงในบริเวณที่บริษัทตั้งอยู่ การให้ความสำคัญกับสังคม และชุมชนทำให้บริษัทมีความเข้าใจความเป็นจริงของสภาพแวดล้อมที่รายล้อมผู้ประกอบการทั้งในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ชาติพันธุ์ รวมทั้งปัญหาของสิ่งแวดล้อมได้ดียิ่งขึ้น ความเข้มแข็งของเครือข่ายบริษัทขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เป็นอยู่ ด้วยการนำสังคม และชุมชนเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายของบริษัท หรือการที่บริษัทเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีอยู่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น Doha (2010), Oetzel and Yaziji (2010) ได้กล่าวว่า เมื่อบริษัทประสบปัญหาในการขายสินค้า หรือสินค้าไม่เป็นที่ต้องการของลูกค้า การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสังคม และชุมชนจะส่งผลให้บริษัทได้รับการสนับสนุน รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

การสร้างความสัมพันธ์ต่อผู้มีส่วนได้เสียจึงจำเป็นต้องมีช่องทางการสื่อสารให้เพื่อให้ผู้มีส่วนได้รู้ข้อมูลอย่างเพียงพอ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ เพราะฉะนั้นบริษัทจึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆผ่านการ ดำเนินการตามกระบวนการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อช่วยให้การบริหารงานในด้านต่างๆประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น ดังนั้น การจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบริษัทกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่ม ใดๆก็ตามการดำเนินงานด้านการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังถือเป็นเรื่องใหม่ของบริษัทในประเทศไทย แต่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมโดยบริษัทจะต้องดำเนินการตามกระบวนการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการวิเคราะห์และจำแนกผู้มีส่วนได้เสียและดำเนินการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประชุมการสนทนากลุ่ม การสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่างๆได้รับทราบข้อมูล (सानิตย์ หนูนิล, 2561)

2.3 การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นเรื่อยๆ นับจากในอดีต จนถึงปัจจุบัน และจะมีความทวีคูณสูงขึ้นในอนาคต โดยจะเห็นจากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะทางเป็นทางโทรทัศน์ Social Media หรือข้อร้องเรียนของประชาชน ซึ่งปัญหานี้จะต้องรับได้การแก้ไข และได้รับความร่วมมืออย่างเร่งด่วนจากทุกภาคส่วน จะเห็นว่าในปัจจุบันการใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่อย่างจำกัด แต่มนุษย์ที่มีความต้องการใช้ทรัพยากรอย่างไม่จำกัด จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก และในส่วนของภาคธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติในปริมาณมากที่สุด และทำลายสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ส่งผลให้ทรัพยากรลดลงอย่างรวดเร็ว และ ยังส่งผลต่อสภาพแวดล้อม เช่น ก๊าซเรือนกระจก มลพิษ การระบายน้ำเสียสู่มแม่น้ำ เป็นต้น (อำพรธณ จันทโรกร และคณะ, 2560)

จากปัญหาเหล่านี้ที่เกิดขึ้นส่งผลให้ทุกคนตระหนัก และเริ่มให้ความสำคัญกับรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดำรงชีวิตที่กระทบสิ่งแวดล้อมน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจขนาดใหญ่ต่างๆ เล็งเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีปริมาณลดลงอย่างต่อเนื่อง และในท่ามกลางความเคลื่อนไหวต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่ถูกให้ความสนใจ ตลอดจนการนำมาใช้ซึ่งมาตรฐานระหว่างประเทศ ISO หรือการรายงานเพื่อความยั่งยืน (Global Reporting Initiative หรือ GRI) (Visser ,2008) โดยสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของ GRI ซึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ทั่วโลกใช้กันอย่างแพร่หลาย ทำให้เกิดแรงผลักดันและกระตุ้นให้ให้ธุรกิจต่างๆ มีการจัดการและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากขึ้น เห็นได้จากกิจกรรม โครงการต่างๆ และการปรับปรุงการผลิตสินค้าหรือบริการ ที่จัดทำขึ้นเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งในธุรกิจต่างๆ เห็นถึงประโยชน์ของความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจการ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกิจการ เป็นต้น (พีโลวรรณ พันธุ์เพ็ง, 2558) โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกกรอบการเปิดเผยข้อมูลตามหลัก GRI standards ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 และจากการสำรวจข้อมูลของ GRI พบว่า 82% ของบริษัทขนาดใหญ่ที่สุดในโลก 250 แห่งมีการรายงานความยั่งยืนตามกรอบ GRI และพบว่ามีบริษัท จำนวน 10,557 บริษัททั่วโลกรายงานตามกรอบ GRI โดยมีการเผยแพร่รายงานแล้วกว่า 27,000 ฉบับ สำหรับประเทศไทยมีบริษัททั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 177 แห่งใช้ GRI เป็นกรอบการรายงานโดยเผยแพร่ไปแล้ว 342 ฉบับ (GRI Database, 2560) และเพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ได้รับรู้ข้อมูลถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม จึงเป็นแรงผลักดันให้ ธุรกิจมีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทได้รับรู้ถึงปัญหา และผลกระทบ รวมถึงการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่บริษัทได้ปฏิบัติ

การบัญชีสิ่งแวดล้อม (Environmental Accounting) เป็นบัญชีอีกหนึ่งแขนงที่นักบัญชีพัฒนาขึ้นเพื่อเป็นแนวทางที่นำมาช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งนักบัญชีทั่วโลกให้ความสนใจ และมีความต้องการที่จะนำไปปฏิบัติใช้ให้เหมือนกับหลักการบัญชีทั่วไปที่ใช้ในปัจจุบัน โดยการบัญชีสิ่งแวดล้อมจะเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บริษัทต่างๆ ได้ตระหนัก และเห็นถึงความสำคัญของปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อแสดงถึงบทบาทและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมที่ควรจะ

ปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูล (คิลปะพร ศรีจันเพชร, 2552) การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมยังเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆที่ใช้งบการเงินสามารถนำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้แม่นยำมากขึ้น (สมชาย สุภัทรกุล, 2544) เนื่องจากในปัจจุบันผู้มีส่วนได้เสียต่างๆไม่เพียงแต่ใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว แต่ยังใช้ข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินเพื่อใช้ในการตัดสินใจอีกด้วย (มีทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555) การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมี 3 แบบ (Lin, 2009). ได้แก่

1. การเปิดเผยข้อมูลแบบสมัครใจ (Voluntary) คือ บริษัทจะเปิดเผย หรือไม่ข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแบบที่ได้รับความนิยมมากที่สุด
2. การเปิดเผยข้อมูลแบบบังคับ (Mandatory) คือ บริษัทจะต้องเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามข้อกำหนดของกฎหมาย ประเทศที่เลือกใช้แบบนี้คือกลุ่มที่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศสเปน เป็นต้น
3. การปฏิบัติตามหรืออธิบายวิธีการ (comply or explain' approach) คือ บริษัทควรตัดสินใจว่าจะเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทหรือไม่ ในกรณีที่เปิดเผย บริษัทต้องอธิบายเหตุผลอย่างละเอียด

สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมีการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ มีการเปิดเผยในระดับสูง เนื่องจากประเทศที่พัฒนาแล้วเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแบบบังคับ (Mandatory disclosure) ตัวอย่างเช่นงานวิจัยของ Llena et al. (2007) ที่ศึกษาในกรณีของประเทศสเปน จากการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจากรายงานประจำปีพบว่า การเปิดเผยข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลมีอัตราที่สูงขึ้นจากปี 2001 ถึงปี 2002 มากถึง 31.40% และงานวิจัยของ Taib et al. (2012) ที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืนทางสังคมของบริษัท และผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร พวกเขาพบว่า การเปิดเผยกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2551 สำหรับบริษัทจดทะเบียนทั้งในสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในสหราชอาณาจักรนั้นสูงกว่าบริษัทในสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการปกป้องสิ่งแวดล้อมชุมชนและหลักจริยธรรมอย่างไรก็ตาม ประเทศสหรัฐอเมริกา และสหราชอาณาจักรมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่เป็นข้อมูลทางการเงินในระดับสูง (Holland and Foo, 2003)

ในประเทศที่กำลังพัฒนา จากการศึกษาก่อนหน้านี้ในประเทศเกิดใหม่แม้ว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในระดับต่ำ แต่ในบางประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของการเปิดเผยบัญชีทางสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยใช้รูปแบบการเล่าเรื่องเช่นไนจีเรีย (Ebimobowei, 2011) อย่างไรก็ตามงานวิจัยบางส่วนระบุว่าแนวโน้มของการเปิดเผยข้อมูลทางบัญชีสังคมและสิ่งแวดล้อมลดลงเช่น มาเลเซีย (Saleh, 2009) การเปิดเผยยังแสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมนั้นอยู่ในรูปแบบของการเล่าเรื่องมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณเช่นบังคลาเทศ (Ahmad, 2012)

จากการสำรวจการจัดทำรายงานเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) โดย Association of Chartered Certified Accountants (2009) ในหัวข้อ

“The Rise of the Report and the Regulator” ซึ่งเลือกมา จำนวน 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ในภูมิภาคอาเซียนรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มมีความชัดเจนในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมโดยการออกข้อบังคับด้านการรายงานสิ่งแวดล้อมมากขึ้น แต่จะเน้นให้จัดทำรายงานมากกว่าออกข้อบังคับในการจัดทำ

สำหรับประเทศไทยการผลักดันความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2549 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต่อมาในปีพ.ศ.2550 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดตั้งสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม Corporate Social Responsibility Institute (CSRI) พ.ศ. 2551 สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย จัดตั้ง ชมรม CSR Club และ พ.ศ.2555 CSRI จัดทำ “แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ” และ “แนวทางการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน” ซึ่งสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรูปแบบหลักการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเป็นการเปิดเผยเชิงบรรยาย และอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีข้อกำหนด หรือข้อกำหนดในการปฏิบัติ แต่เป็นความสมัครใจของแต่ละบริษัท และไม่มีข้อกำหนดขอบเขตในการเปิดเผยข้อมูลว่าควรเปิดเผยมากน้อยเพียงใด สำหรับในประเทศไทยปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียน โดยบริษัทส่วนใหญ่จะเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมผ่านช่องทางการสื่อสารข้อมูลต่างๆ ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้รับรู้ข้อมูลทั้งในรายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี รายงานการความรับผิดชอบต่อสังคม เว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น (สุภาวดี จันทร์โคม, 2552, จิตติมา กิ่งแก้ว, 2554) ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในเอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็น รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และในเว็บไซต์ของบริษัท ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยหลักเกณฑ์นี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562)

การศึกษาในครั้งนี้จำแนกประเภทของอุตสาหกรรม เป็น 2 ประเภทคือ กลุ่มอุตสาหกรรม และหมวดธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรรมและอาหาร หมวดเกษตรกรรม และหมวดอาหาร, กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม เหล็ก หมวดยานยนต์ หมวดวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร หมวดกระดาษ หมวดวัสดุการพิมพ์ หมวดปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ หมวดบรรจุภัณฑ์, กลุ่มอุตสาหกรรมการก่อสร้าง หมวดวัสดุก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร หมวดพลังงานและสาธารณูปโภค หมวดเหมืองแร่ ส่วนอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อ ได้แก่ การเงิน บริการ และเทคโนโลยี

ตารางที่ 2.2 ระดับของอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กลุ่มอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจ	ขนาด ตัวอย่าง	การ ศึกษา ในครั้ง นี้	Wichianrak (2018)	Acaranupong (2016)	Suttiapun (2012)	Newson And Deegan (2002)	Wilmshurst And Frost (2000)
เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอาหาร							
ธุรกิจการเกษตร	12	สูง	สูง	-	สูง	-	-
อาหารและเครื่องดื่ม	39	สูง	สูง	-	สูง	-	สูง
การเงิน	-	ต่ำ	ต่ำ	-	ต่ำ	ต่ำ	-
สินค้าอุตสาหกรรม							
ยานยนต์	18	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	13	สูง	สูง	สูง	สูง		
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	1	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	17	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
บรรจุภัณฑ์	18	สูง	สูง	สูง	สูง		
เหล็ก	26			สูง	สูง	สูง	
อสังหาริมทรัพย์และการก่อสร้าง							
วัสดุก่อสร้าง	21	สูง	สูง	สูง	-	ต่ำ	สูง
บริการรับเหมาก่อสร้าง	-	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
ทรัพยากร							
พลังงานและสาธารณูปโภค	43	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง	สูง
เหมืองแร่	2	สูง	สูง	สูง	สูง		สูง
บริการ	-	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ
เทคโนโลยี	-	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

สูง หมายถึง กลุ่มอุตสาหกรรม/หมวด ที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง สต่ำ หมายถึง กลุ่มอุตสาหกรรม/หมวด ที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ

2.4 ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) เพื่อใช้ในการอธิบายระดับของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลที่ดี Asean CG Scorecard และสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และอธิบายอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลที่ดี Asean CG Scorecard ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) พิจารณานโยบายการดำเนินงานบริษัทที่มีอิทธิพลต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ซึ่งต้องตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ของผู้มีส่วนได้เสีย (อนันตชัย ยुरประถม, 2550) โดย Freeman (1984) ได้อธิบายแนวคิดของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder Theory) ว่าเป็นทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการบริษัทและจริยธรรมธุรกิจที่

เน้นคุณธรรมและค่านิยมในการบริหารจัดการบริษัท ในอดีตบริษัทต้องมีความสามารถในการแข่งขันหรือการลดต้นทุน เพื่อให้บริษัทมีผลกำไรสูงสุด และประสบผลสำเร็จ แต่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ ดังนั้นการให้ความสำคัญกับผู้มีส่วนได้เสียต่อผลลัพธ์ของการดำเนินการของบริษัท ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า ผู้ขายปัจจัยการผลิต คู่แข่ง หรือแม้กระทั่งชุมชน และรัฐบาล ที่เรียกว่า “ผู้มีส่วนได้เสีย” ซึ่งเป็นผู้ที่มีผลต่อหรือได้รับผลกระทบจากการดำเนินงาน และยังเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนในการประสบความสำเร็จของบริษัท เนื่องจากการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสียจะช่วยสร้างความยั่งยืนให้แก่ธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Barnard (1938) ที่มีแนวคิดว่าควรคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม สอดคล้องกับ Post et al. (2002) ที่นิยามว่าผู้มีส่วนได้เสียคือบุคคลหรือกลุ่มซึ่งส่งผลกระทบ หรือได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจ นโยบายของบริษัท และการปฏิบัติของบริษัท ถึงแม้ว่าผู้มีส่วนได้เสียบางประเภทจะไม่มีสิทธิมีเสียงในการดำเนินงาน ผู้มีส่วนได้เสียคือผู้ที่กระตุ้น หรือผลักดันให้บริษัทมีความเจริญก้าวหน้า สามารถอยู่รอดได้ เพราะฉะนั้นบริษัทจึงต้องแสดงความรับผิดชอบต่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจ รวมถึงการผลกระทบที่เกิดจากนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้เสีย (อนันตชัย ยูรประถม, 2550) โดยทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถแบ่งได้ 2 แนวคิด คือ แนวคิดด้านจริยธรรม Ethical (moral or normative) branch และแนวคิดด้านการจัดการ Managerial (positive) branch (Gray et al, 1996)

แนวคิดด้านจริยธรรม Ethical (moral or normative) แสดงให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมจากบริษัท Deegan, (2009) โดยบริษัทจะไม่พิจารณาเฉพาะบุคคลที่ได้รับสิทธิพิเศษ (Deegan and Unerman, 2006) แต่มุมมองด้านจริยธรรมเรียกร้องให้พิจารณาทุกกลุ่มของผู้มีส่วนได้เสีย โดยในมุมมองด้านจริยธรรมผู้มีส่วนได้เสียมีความคาดหวังให้บริษัทจัดการธุรกิจเพื่อประโยชน์ให้นำไปสู่การปรับปรุงประสิทธิภาพทางการเงิน (Hasnas 1998) ในมุมมองนี้จึงไม่ได้มองว่าผู้ถือหุ้นเป็นกลไกที่ผลักดันให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด (Stoney and Winstanley, 2001) ในการอธิบายแนวคิดจริยธรรมของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย จึงเน้นที่การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างมีจริยธรรม

ในทางกลับกัน **แนวคิดด้านการจัดการ Managerial (positive) branch** ยืนยันว่าผู้จัดการของบริษัทพยายามที่จะตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียที่เฉพาะกลุ่มที่ควบคุมทรัพยากรที่สำคัญของบริษัท (Mitchell et al, 1997) สอดคล้องกับ Gray et al (2010) ที่บริษัทมองว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน โดยบริษัทไม่ได้ต้องการเพียงแค่การแสดงหากำไรเพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน แต่ต้องมีการบริหารบริษัทที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจมากกว่าผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดในเชิงจริยธรรม โดยที่ผู้บริหารต้องพิจารณาความสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ บริษัท (Murray and Vogel, 1997) เพราะฉะนั้นมุมมองด้านการจัดการของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียจึงมุ่งเน้นไปที่การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทและผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญ ซึ่งแตกต่างจากมุมมองด้านจริยธรรม (Deegan, 2009)

โดยการศึกษาในครั้งนี้นำมามุมมองด้านการจัดการนำมาใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เพื่อพิสูจน์ว่าผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มใดคือผู้ผลักดันให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม รวมทั้งอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียเป็นตัวผลักดันให้บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards และช่วยให้บริษัทวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละกลุ่มว่าควรนำเสนอข้อมูลอย่างไรเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่มีประโยชน์ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี และบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

กังสดาล แก้วทานาม และคณะ (2560) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ประเมินโดยสมาคม ส่งเสริมกรรมการบริษัทไทยกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ในการทำวิจัย คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 403 บริษัท โดยเก็บข้อมูลระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ IOD ประเมิน จากรายงานการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนปี พ.ศ. 2557 ในเว็บไซต์ www.thaiiod.com และรายงานประจำปีในการเก็บตัวแปรตามและตัวแปรควบคุมในการทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple regressions) ผลการศึกษาพบว่าระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการประเมินที่โดย IOD มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่นำหลักการกำกับดูแลกิจการมาควบคู่กับการบริหารงาน เพราะกลไกของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมทั้งการบริหารจัดการภายในบริษัทมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทุกฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ จะช่วยลดผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับกิจการ และเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่กิจการ ส่งผลให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดี

เบญจวรรณ ศุภภัทรพร (2561) ผลกระทบของระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ระดับคะแนนการกำกับดูแล กิจการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียนซึ่งจัดทำโดยสถาบันกรรมการบริษัทไทย โดยใช้อัตราผลตอบแทนจาก อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น สินทรัพย์ และอัตรากำไรสุทธิ เป็นตัววัดผลการดำเนินงานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งอยู่ในกลุ่มดัชนี SET100 จำนวน 66 บริษัท ระหว่างปี พ.ศ. 2556-2560 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนการกำกับดูแลกิจการจาก สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทยใน www.thai-iod.com และข้อมูลทางการเงินจากบริการระบบข้อมูลตลาดหลักทรัพย์ฉบับออนไลน์ โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใน www.setsmart.com และทำการทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ การถดถอยแบบพหุคูณ

(Multiple Linear Regression Model) ผลการวิจัยพบว่าระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการมีผลกระทบเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อาจกล่าวได้ว่าเมื่อบริษัทมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นจะส่งผลให้การบริหารจัดการภายในกิจการมีประสิทธิภาพ ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของบริษัทในการนำสินทรัพย์ไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทนที่สูงขึ้นอีก การกำกับดูแลกิจการที่ดียังช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียและช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่บริษัท ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เพราะดูเหมือนว่าความสามารถในการบริหารจัดการการเงินลงทุนของผู้ถือหุ้นไปลงทุนให้เกิดผลตอบแทนอย่างมีประสิทธิภาพ แต่บริษัทก็ต้องรับภาระดอกเบี้ย จากหนี้สินจำนวนมากด้วย จึงอาจเป็นสาเหตุให้ระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการไม่มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น นอกเหนือจากนี้การศึกษานี้ก็ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนการกำกับดูแลกิจการต่ออัตรากำไรสุทธิ คะแนนการกำกับดูแลกิจการ เป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งที่ช่วยให้บริษัทมีการบริหารจัดการภายในกิจการดีขึ้นเท่านั้น แต่ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่ออัตรากำไรสุทธิของบริษัท คือแนวนโยบายของบริษัทในการจัดหารายได้ ควบคุมต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ของบริษัท

ยุวดี เจริญรัฐติกาล (2556) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการกับตัวชี้วัดความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 บริษัท และเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 – 2554 จากการศึกษาพบว่า ในพ.ศ. 2552 และ 2553 กลไกการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ จำนวนครั้งการประชุมคณะ และกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ แต่ในปี พ.ศ. 2554 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการของบริษัท และความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลและอัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2552 – 2553 ไม่พบความสัมพันธ์ สำหรับปีพ.ศ. 2554 พบว่าค่าตอบแทนกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบต่ออัตราส่วนราคาต่อกำไรต่อหุ้น

วิจิตรา จำลองราษฎร์ (2561) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการ ความเสี่ยงในการล้มละลาย และผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มประชากรที่ใช้ในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นกลุ่มธุรกิจการเงินที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากกลุ่มอุตสาหกรรมอื่นทั่วไป และได้เข้าร่วมการประเมิน การกำกับดูแลกิจการจาก IOD ในปี พ.ศ. 2559 จำนวน 322 บริษัท และกลุ่มตัวอย่างเลือกศึกษาเฉพาะบริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วนและปิดรอบบัญชีตรงกันได้จำนวน 309 บริษัท โดยรวบรวมข้อมูลการเก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวาง ขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย การสำรวจและวิจัยเอกสารจากงบการเงิน สถิติที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และ ค่าสูงสุด เพื่อบรรยายและพรรณนาคุณสมบัติของตัวแปร และใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สันในการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และใช้การวิเคราะห์

การถดถอยพหุคูณในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการ ความเสี่ยงในการล้มละลาย และผลการดำเนินงาน โดยตัวแบบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการพยากรณ์ความเสี่ยงในการล้มละลาย นอกจากนี้ยังพบว่าผลการกำกับดูแลกิจการที่ดีไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานที่วัดโดย ROA และ CIOA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะข้อมูลคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดีทั้งหมดไม่ได้ถูกนำมาพิจารณาเช่นเดียวกัน

สุรางค์ เห็นสว่าง (2560) ศึกษาผลกระทบจากระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่อผลตอบแทนส่วนเกินและผลประกอบการเชิงการเงิน: การศึกษาเชิงประจักษ์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์ผลกระทบของระดับคะแนนการกำกับดูแลและโครงสร้างผู้ถือหุ้นต่อผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนได้รับในรูปของผลตอบแทนส่วนเกิน และผลประกอบการเชิงการเงินวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยกลุ่มประชากรที่ศึกษาคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มที่ได้รับการประเมินการกำกับดูแลกิจการ ดี ดีมาก และดีเลิศ ในช่วงระยะเวลาที่ศึกษา 3 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2556 - 2558 การศึกษาพบว่า ระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการ มีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลประกอบการเชิงการเงิน หมายความว่าผลการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสำคัญ ที่จะเพิ่มผลประกอบการเชิงการเงินในธุรกิจได้ ซึ่งจะให้ประโยชน์ต่อบริษัท ในขณะที่ผลการศึกษาไม่พบผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญของตัวแปรอิสระต่ออัตราผลตอบแทนส่วนเกิน กล่าวคือ การกำกับดูแลกิจการที่ดีนั้นก่อให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย ไม่มีผู้ใดที่ได้รับผลตอบแทนเกินปกติ และโครงสร้างผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ยังไม่พบผลกระทบของโครงสร้างผู้ถือหุ้น ทั้งการถือครองหุ้นโดยนักลงทุนรายย่อย ผู้บริหารและกรรมการ และนักลงทุนสถาบัน ต่อผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ที่อาจเกิดจากการหมุนเวียนของหุ้นสามัญในระดับสูง มีการเปลี่ยนมือซื้อขาย ซึ่งอาจทำให้ผู้ถือหุ้นมีบทบาทไม่เต็มที่

Bondy et al. (2008) ศึกษาเรื่องแนวทางปฏิบัติของบรรษัทข้ามชาติ: เครื่องมือการกำกับดูแลกิจการเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก 3 ประเทศที่มีลักษณะแตกต่างกัน ได้แก่ สหราชอาณาจักร แคนาดา และเยอรมนี จากบริษัทขนาดใหญ่ประเทศละ 50 บริษัท รวมทั้งสิ้น 150 บริษัท โดยเก็บข้อมูลรายได้ในปี ค.ศ. 2002 วิธีการเก็บข้อมูลคือกำหนดรหัสให้กับเหตุผล และการเปิดเผยข้อมูลการกำกับดูแลกิจการที่ดี และความรับผิดชอบต่อสังคมบนเว็บไซต์ ผลการศึกษานี้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับเครื่องมือสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งให้เห็นถึงแนวโน้มทั่วไปในการใช้งานและบทบาทในบริบทความรับผิดชอบต่อสังคมที่กว้างขึ้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบของสามประเทศภายใต้การศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้มากขึ้นและปริมาณที่มากขึ้น เนื่องจากการคำนึงถึงความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์ของบริษัท เป็นเครื่องมือสำคัญที่สร้างตัวตนของตนขึ้นมาให้แก่บริษัท รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียทั้งและภายนอกก็มีส่วนในการกดดันให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลเช่นกัน

การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้าน สิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีย้อนหลัง 5 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550–2554 และฐานข้อมูล SET Smart จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จากกลุ่มประชากรคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมการเงิน และใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) จากผลการศึกษา พบว่าความสามารถในการแข่งขัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม รวมถึงขนาดของบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ บริษัทที่มีขนาดใหญ่จะเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก แต่สภาพคล่องของกิจการ และไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอายุการดำเนินงานกับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม สำหรับด้านคุณภาพการเปิดเผยข้อมูล กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่น

มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีในปี พ.ศ. 2553 และวิเคราะห์เนื้อหา โดยการนับคำ ผลการศึกษาพบว่า บริษัทจำนวน 48 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 96 มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี อยู่ในหัวข้อการกำกับดูแล ซึ่งเป็นหัวข้อที่ได้รับการนิยามมากที่สุดในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กลุ่มทรัพยากรมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุด กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยข้อมูลต่ำที่สุด และพบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะของประเภทของอุตสาหกรรม และประเภทของผู้เป็นเจ้าของมีอิทธิพลต่อระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตามการศึกษาพบความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างขนาดของบริษัท ประเภทผู้ก่อตั้ง ลักษณะผู้ตรวจสอบบัญชี ประเภทของธุรกิจ อายุของกิจการ ความเสี่ยงทางการเงิน และความสามารถในการทำกำไร กับระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ ฐิติยาปราโมทย์ (2560) ศึกษาผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่ได้รับการรับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามโดยข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชี/ผู้จัดการฝ่ายบัญชีของธุรกิจซึ่งมีผู้ตอบกลับจำนวน 138 ราย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จากผลการศึกษาพบความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันระหว่างมิติด้านการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม และด้านการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ แต่ด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมมีผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ

วิภา จงรักษ์สัตย์ (2559) ทำการศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือบริษัทจดทะเบียนในตลาด

หลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET 100 Index จำนวน 100 บริษัท โดยใช้แบบตรวจรายการ (checklist) เพื่อใช้ในการประเมินระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งพัฒนาขึ้นมา โดยอยู่บนพื้นฐานของรายการที่ควรเปิดเผย 7 หัวข้อหลักตามมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (ISO 26000) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวิเคราะห์ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม โดยรวบรวมข้อมูลจากรายงานแห่งความยั่งยืนในปี พ.ศ. 2554 แบบแสดงรายการข้อมูล ประจำปี 56-1 และรายงานประจำปี จากการศึกษาพบว่า มีบริษัทจำนวน 28 บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 จำนวน 13 บริษัท มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับร้อยละ 91-100 โดยเปิดเผยข้อมูลในหัวข้อธรรมาภิบาลครบทุกประเด็น ส่วนหัวข้อที่มีการเปิดเผยน้อยที่สุด คือหัวข้อด้านสิ่งแวดล้อม อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นบริษัทในกลุ่ม SET 100 Index อยู่ใน กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มอุตสาหกรรมบริการเป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่ง ซึ่งมีการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่าอุตสาหกรรมกลุ่มอื่นนอกจากนี้ยังพบว่ายังมีบริษัทที่ไม่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน จำนวน 79 บริษัท โดยบริษัทที่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

วิริยา จงรัชต์สัจย์ (2561) ศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท 100 กลุ่มประชากรคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท 100 โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี รายงานประจำปี แบบแสดงรายการข้อมูล การเสนอขายหลักทรัพย์ และรายงานแห่งความยั่งยืนในปี พ.ศ. 2557 เครื่องมือในการวิจัยนี้เป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแยกประเภทของข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อคำนวณดัชนีการรายงานข้อมูลสังคม และสิ่งแวดล้อมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การศึกษาพบว่าบริษัทในประเทศไทยส่วนใหญ่มีระดับการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบ การจัดทำรายงานของ GRI ฉบับ 3.1 ในระดับต่ำโดยเฉลี่ยไม่เกิน 10% และส่วนใหญ่รายงานข้อมูลเพียง บางประเด็นในแต่ละด้าน โดยกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (ประเภทธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์) และกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร (ประเภทธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค) มีการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมในระดับสูง และอุตสาหกรรมบริการมีระดับการเปิดเผยต่ำที่สุด เมื่อจำแนกตามประเภทของการรายงาน ตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI พบว่าเป็นไปตามทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียบริษัทไทยได้รับแรงกดดันจากผู้มีส่วนได้เสียภายนอกมาก ดังนั้นบริษัทจะพยายามที่จะดำเนินกิจกรรมภายใต้บรรทัดฐานของสังคมเพื่อตอบสนองความคาดหวังของสังคมและให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอกกว่ามีการดำเนินงานที่มีความชอบธรรม ในการจัดทำรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมต่ำจึงส่งผลให้จัดทำรายงานตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI อยู่ในระดับต่ำ และประเภทของอุตสาหกรรมอาจเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัทไทย

Acaranupong (2016) ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลการบัญชีสิ่งแวดล้อม: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ในอุตสาหกรรม ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี ในปี พ.ศ. 2554 จากกลุ่มประชากรคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับสูง ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ และกลุ่มทรัพยากร ผลจากการศึกษาพบว่า ร้อยละ 96.67 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรม ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่การเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เป็นตัวเงินสูงกว่าการเปิดเผยที่เป็นตัวเงิน แสดงให้เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลมีการแสดงข้อมูลอยู่ในสำเนาของประธาน วิศวกร และพนักงาน ปัจจัยเสี่ยง บรรษัทภิบาล ความรับผิดชอบต่อสังคม และการเปิดเผยข้อมูลแยกต่างหาก มากกว่าการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ไม่ว่าจะเน้นงบแสดงฐานะการเงิน หรืองบกำไรขาดทุน

Chanatup et al. (2019) ศึกษาเรื่องการรายงานทางการเงินแบบบูรณาการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1) ประจำปี พ.ศ. 2558 จากกลุ่มตัวอย่างคือจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 139 บริษัท โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ANOVA และ t-test ผู้วิจัยจึงสร้างดัชนีรายการการรายงานทางการเงินแบบบูรณาการ องค์ประกอบเนื้อหาของกรอบการรายงานแบบบูรณาการระหว่างประเทศถูกนำมาใช้เพื่อกำหนดระดับและขอบเขตที่การรายงานทางการเงินแบบบูรณาการ โดยกำหนดดัชนีการรายงานทางการเงินแบบบูรณาการประกอบด้วย 34 รายการในเจ็ดหมวดหมู่ดังนี้ ภาพรวมของบริษัทและสภาพแวดล้อมภายนอก 7 รายการ การกำกับดูแล 5 รายการ รูปแบบธุรกิจ 5 รายการ ความเสี่ยงและโอกาส 3 รายการ กลยุทธ์และการจัดสรรทรัพยากร 4 รายการ ประสิทธิภาพ 7 รายการ และแนวโน้มในอนาคต 3 รายการ ผู้วิจัยใช้ให้คะแนนเพื่อระดับการรายงานทางการเงินแบบรวมโดยการใช่วิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) รายการที่เปิดเผยให้ 1 คะแนน และไม่เปิดเผยให้ 0 คะแนน ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในคะแนนการรายงานทางการเงินแบบรวมในรายการการรายงานทางการเงินแบบรวมและอุตสาหกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังพบว่าภาพรวมของบริษัทและองค์ประกอบสภาพแวดล้อมภายนอกและองค์ประกอบความเสี่ยงและโอกาสสร้างคะแนนสูงสุดในขณะที่กลยุทธ์และองค์ประกอบการจัดสรรทรัพยากรเปิดเผยคะแนนต่ำสุดใน บริษัท นอกจากนี้ยังพบอุตสาหกรรมการเงินและทรัพยากรคะแนนสูงสุดในขณะที่ภาคเทคโนโลยีได้คะแนนต่ำสุด การศึกษานี้ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและเจ้าหน้าที่พิจารณาการรายงานแบบบูรณาการเมื่อมีการตัดสินใจลงทุนและอาจนำไปสู่การปรับปรุงกฎระเบียบของไทยที่เกี่ยวข้องกับการรายงานแบบบูรณาการ

Jose and Lee (2007) ศึกษาเรื่องการรายงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทระดับโลก: การวิเคราะห์เนื้อหาตามการเปิดเผยข้อมูลเว็บไซต์ โดยตรวจสอบแนวทางการวางแผนที่เฉพาะเจาะจงที่บริษัทต่างๆมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มประชากร จำนวน 200 บริษัทจาก 9 ประเทศในยุโรปตะวันตก และประเทศญี่ปุ่น แต่สามารถเข้าชมเว็บไซต์ได้เพียง

140 บริษัทเนื่องจากมี 52 บริษัทที่ขาดข้อมูลที่จำเป็น และ 7 บริษัทไม่เปิดเผยข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ และ 1 บริษัทควรวรรณกับบริษัทอื่น โดนใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาของรายงานด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยวิเคราะห์เนื้อหาของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับเจ็ดด้านต่อไปนี้ การพิจารณาการวางแผนด้านสิ่งแวดล้อมการสนับสนุนการจัดการระดับสูงเพื่อการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เฉพาะกิจกรรมความเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมการควบคุมสิ่งแวดล้อมการตรวจสอบภายนอกหรือการรับรองโปรแกรมด้านสิ่งแวดล้อมและรูปแบบของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท ผลการศึกษาพบว่าโดยสรุปหลักฐานจากเว็บไซต์ของบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในโลกบางแห่งแสดงให้เห็นว่า บริษัทข้ามชาติในปัจจุบันมีความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าในอดีต อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมควรจะเพิ่มระดับการเปิดเผยเพื่อตอบสนองต่อความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อกำหนดต่างๆ บริษัทหลายแห่งกำลังร่างนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมการสร้างระบบและโครงสร้างและการวัดและควบคุมประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัท

Sobhani et al. (2012) ศึกษาการเปิดเผยความยั่งยืนในรายงานประจำปีและเว็บไซต์: การศึกษาของอุตสาหกรรมธนาคารในประเทศบังคลาเทศ โดยการเลือกกลุ่มอย่างในอุตสาหกรรมธนาคารจำนวน 29 ธนาคารในตลาดหลักทรัพย์ Dhaka และ Chittagong โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีและเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งไม่นับรายงานที่เปิดเผยในเว็บไซต์ซ้ำ ในปี ค.ศ 2010 โดยการนับค่าและใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีสูงกว่าเว็บไซต์ของบริษัท และการเปิดเผยข้อมูลในกลุ่มอุตสาหกรรมธนาคารมีการเปิดเผยข้อมูลน้อยกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งธนาคารในบังคลาเทศไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการรายงานทางอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มที่ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากการขาดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ อย่างไรก็ตามก็มีการเปิดเผยข้อมูลในเชิงลบบางรายประจำปีและเว็บไซต์ของบริษัท เกี่ยวกับการหมุนเวียนของพนักงาน การจัดการความเสี่ยงการคุกคามของตลาด และความล้มเหลวของการริเริ่ม การค้นพบดังกล่าวบ่งชี้ถึงการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของบริษัท

Suttipun and Stanton (2012) ศึกษาความแตกต่างในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของเว็บไซต์และรายงานประจำปี: กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย วิเคราะห์เนื้อหาโดยการนับค่า จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท จากผลการศึกษาพบว่า มีบริษัทเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีเป็นร้อยละ 96 และในเว็บไซต์ร้อยละ 88 และกลุ่มทรัพยากรเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากที่สุดทั้งรายงานประจำปี และเว็บไซต์ กลุ่มเทคโนโลยีเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุดในรายงานประจำปี สำหรับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่ำสุดในเว็บไซต์คือกลุ่มบริการ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ไม่สามารถหาจำนวนความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลระหว่างรายงานประจำปีและเว็บไซต์

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลและบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

กัญพร อีระเวคิน และคณะ (2560) ศึกษาเรื่องกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับประสิทธิผลการบริหารจัดการกิจการเพื่อสังคมด้าน อุตสาหกรรมอาหารอินทรีย์ในประเทศไทย ศึกษาคุณลักษณะของการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการกิจการ เพื่อสังคมด้านอุตสาหกรรมอาหาร อินทรีย์ในประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรของการศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการกิจการเพื่อสังคมด้านอุตสาหกรรมอาหารอินทรีย์ กลุ่มนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในเรื่องกิจการเพื่อสังคม และกลุ่มผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียของกิจการเพื่อสังคม จำนวน 6 องค์กร จากกิจการเพื่อสังคม 50 องค์กรที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการทำหน้าที่คัดกรอง องค์กรต้นแบบของกิจการเพื่อสังคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์รายบุคคล โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์ ผลการศึกษาพบว่าการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญมากและส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการกิจการเพื่อสังคม บริษัทจะประสบความสำเร็จได้ต้องสามารถสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียภายในบริษัท (ผู้ถือหุ้น พนักงาน) และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กร (ผู้ผลิตวัตถุดิบ ผู้จัดการจำหน่าย และผู้บริโภค) โดยต้องสร้างคุณค่าด้วยความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้แนวคิดทางธุรกิจ คุณธรรม ความยั่งยืน และความรับผิดชอบต่อสังคมต้องดำเนินการไปพร้อมกัน เพราะผู้มีส่วนได้เสียคือ กลุ่มและบุคคลผู้ซึ่งอาจมีผลต่อหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จของของบริษัท

ชินกมล สีนบางหว่า และ จิตาภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์ (2560) ทำการวิจัยผลกระทบของการบัญชีสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อความยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยออกแบบเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ให้แก่บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ทางไปรษณีย์จำนวน 206 ตัวอย่าง โดยมีส่งแบบสอบถามกลับมาจำนวน จำนวน 192 ตัวอย่าง จากการแจกแบบสอบถาม 206 ราย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายถึงลักษณะทั่วไปของบุคคล โดยการแจกความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบความสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่าการบัญชีสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อสังคมมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อความยั่งยืนของบริษัทในด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความสำเร็จ ด้านความมั่นคงทางการเงิน ด้านการยอมรับจากสังคมของบริษัท ด้านภาพลักษณ์ ด้านความมีชื่อเสียง ด้านความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ หมายถึง บริษัทที่มุ่งเน้นเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์และสร้างความไว้วางใจให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายใน และการจัดทำข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมอย่างโปร่งใส ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบได้ จะส่งผลให้บริษัทมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น เมื่อบริษัทได้รับความยอมรับจากนักลงทุน ทำให้ผู้ลงทุนมีความสนใจเข้ามาลงทุนกับบริษัทเพิ่มขึ้น ในด้านลูกค้าเมื่อบริษัทผลิตสินค้า หรือบริการที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม จะสร้างความสนใจของลูกค้าในตัวผลิตภัณฑ์

ด้านความมีชื่อเสียงของบริษัท สำหรับด้านภาพลักษณ์ของบริษัท และด้านการยอมรับจากสังคม รวมทั้งการสร้างค่าน้ำเชื่อถือจากการที่บริษัทมุ่งมั่นในการปฏิบัติภารกิจเชิงสังคมให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติมาตรฐาน ปฏิบัติตามกฎหมายและมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นปัจจุบัน การสร้างความไว้วางใจจะทำให้บริษัทมีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จ และมีความมั่นคงทางการเงิน

ณัฐา ฉางชูโต (2559) ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสื่อสารแบรนด์ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลกับผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 ราย ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการ นักสื่อสารแบรนด์ บริษัทภาครัฐ และเอกชน ควรสร้างกลยุทธ์เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อเป็นช่องทางในการสื่อสาร เพื่อสร้างความยั่งยืนให้กับแบรนด์ ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสื่อสารแบรนด์ แบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติภายใน ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการเป็นบรรษัทภิบาล ปัจจัยการสร้างความรู้สึกร่วมกันกับพนักงาน และ ปัจจัยการเป็นบริษัทแห่งนวัตกรรม และมิติภายนอก ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ปัจจัยนโยบายด้านหุ้นส่วนทางธุรกิจ ปัจจัยการให้ความสำคัญกับสังคมและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ในทางปฏิบัติ การสื่อสารแบรนด์ผ่านกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคม ควรเริ่มจากการสร้างแบรนด์ภายใน เช่น การกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินธุรกิจ บรรยากาศและลักษณะทางกายภาพของสำนักงาน การบริหารบุคลากรภายใน เป็นต้น ซึ่งเมื่อสร้างแบรนด์ภายในตามแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมได้แล้ว ผู้ประกอบการ และนักสื่อสารแบรนด์ องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน ควรนำเรื่องราวที่เป็นจริงดังกล่าวของแบรนด์สื่อสารแบรนด์ไปในวงกว้าง เพื่อสร้างความรู้จัก สร้างภาพลักษณ์ สร้างค่าน้ำเชื่อถือ สร้างความรู้สึกที่ดีต่อแบรนด์ สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ผู้บริโภค และการสร้างความผูกพันต่อแบรนด์ของบริษัท เช่น การสื่อสารแบรนด์ผ่านสินค้า บริการที่มีคุณภาพ การสื่อสารแบรนด์ผ่านวัฒนธรรมบริษัทสร้างสรรค์ การสื่อสารแบรนด์ผ่านพนักงานที่มีจิตสาธารณะ การสื่อสารแบรนด์ผ่านโครงการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน การสื่อสารแบรนด์ผ่านการใส่ใจสังคมและสิ่งแวดล้อมของบริษัท เป็นต้น สุดท้ายความสำเร็จของการสื่อสารแบรนด์ผ่านกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคม จะสามารถเพิ่มมูลค่าเชิงภาพลักษณ์ และชื่อเสียงให้กับบริษัทในระดับประเทศ และต่างประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

ธีรพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 260 โดยมีการตอบกลับจำนวน 228 หรือคิดเป็นร้อยละ 87 จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย การสื่อสารผ่านรูปแบบการสนทนา ยังไม่มีความหลากหลาย ดังนั้นเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ต่างได้รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสาร บริษัทจึงต้องเปิดโอกาส และมีช่องทางในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการสนทนาแบบสองทาง เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจดำเนินการต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

บูรณภาพ สมเศรษฐ์ และคณะ (2556) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างขนาดขององค์กร ความรับผิดชอบทางสังคม และผลการดำเนินงานด้านการเงิน ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจาก 2 แหล่งคือ 1. แหล่งปฐมภูมิ โดยการแจกแบบสอบถามไปยังผู้บริหารแผนกบุคคลเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับระดับการทำการกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ประเมินด้าน ด้านพนักงาน ด้านชุมชน และด้านสิ่งแวดล้อม 2. แหล่งทุติยภูมิ เก็บข้อมูลจากงบการเงิน เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของบริษัท และขนาดของกิจการ จากกลุ่มตัวอย่างคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง แต่ไม่รวมบริษัทที่อยู่ใน SET 100 โดยศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 – 2554 โดยมีผู้ตอบกลับแบบสอบถามจำนวน 248 ฉบับ จาก 472 ฉบับ จากการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่บริษัทแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อย่างไรก็ตามผลการศึกษาไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่บริษัทแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจ้างงาน และด้านชุมชนกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ นอกจากนี้การศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน และด้านการจ้างงานกับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางตลาด ซึ่งประกอบด้วยมูลค่าเพิ่มทางการตลาดและ Tobin's Q

เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์ (2557) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลกระทบต่อมูลค่าความยั่งยืน โดยเลือกกลุ่มประชากร คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บข้อมูลจากทั้งแบบปฐมภูมิ จากการส่งแบบสอบถาม มีผู้ตอบกลับจำนวน 75 ตัวอย่าง และข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานประจำปี จำนวน 113 ตัวอย่าง จากการศึกษาพบว่า ในบริบทของภาคเอกชน บรรษัทภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นกลไกที่ช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เมื่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีความพึงพอใจ จะส่งผลให้การดำเนินกิจการประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และสร้างมูลค่าให้แก่องค์กรอย่างยั่งยืน ด้านลูกหนี้ และลูกจ้าง เมื่อลูกค้ำมีความมั่นใจในตัวองค์กร และลูกจ้างมีความศรัทธาในองค์กรที่ทำงานอยู่ทำให้ลูกจ้างมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อองค์กร ด้านของผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่ เมื่อธุรกิจมีบรรษัทภิบาลความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นในผลประกอบการที่ดี มีผลตอบตอบแทนการลงทุนที่ดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ ที่มองว่าองค์กรที่มีความพร้อมทั้งบรรษัทภิบาล มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะย่อมมีความเสี่ยงที่น้อย จึงส่งผลให้องค์กรนั้นเป็นที่น่าสนใจ และผลที่ตามมาคือราคาของหลักทรัพย์ก็จะสูงขึ้นเช่นกัน สำหรับบริบทของภาครัฐบาลซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยสนับสนุนและกำกับให้ธุรกิจให้ความสำคัญกับบรรษัทภิบาล เพื่อให้องค์กรมีความตระหนักถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้น ทั้งภาครัฐและและเอกชน ต้องร่วมมือเพื่อให้องค์กรมีบรรษัทภิบาล และมีความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อให้เกิดมูลค่าร่วม (Shared Value) เสริมสร้างสวัสดิการ (Social Welfare) แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และลดช่องว่างทางสังคม

เสนีย์ พวงยามณี และคณะ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บข้อมูล

จากเอกสารรายงานประจำปี (56-1) งบการเงิน และหมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553- 2556 กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 8 อุตสาหกรรม 545 บริษัท และคัดเลือกได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 446 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ จากการศึกษาพบว่า

- 1.การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในด้านการดำเนินงานของผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี อุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร
2. การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในด้านบทบาทและความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม และกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และ
- 3.การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในด้านการเปิดเผยข้อมูลและความ โปร่งใสเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

สิรินาฏ วงศ์เทียนชัย และคณะ (2558) ทำการศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ.2555 จำนวน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วยกลุ่มทรัพยากร กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคและบริโภค กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มเทคโนโลยี กลุ่มธุรกิจการเงินและกลุ่มบริการ (ไม่รวมกลุ่มบริษัท MAI, บริษัทที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการหรือปรับโครงสร้างหนี้ และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า) โดยส่งแบบสอบถามให้แก่ผู้บริหารและพนักงานจำนวน 459 บริษัท โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับมาจำนวน 112 บริษัท และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นตัวแปรแฝง (Latent Variables) จากการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลในด้านของเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อมและสังคมจะส่งผลต่อชื่อเสียงและความผูกพันของพนักงานที่มีต่อองค์กร แต่พบความสัมพันธ์ในเชิงลบระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีต่อการดำเนินงานที่เป็นตัวเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงิน สำหรับบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นไม่พบอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่เป็นตัวเงิน แต่เมื่อได้พิจารณาแล้วพบว่าข้อมูลมีรายละเอียดที่ซับซ้อนทางการเงิน เนื่องจากกรอบการดำเนินงานของธุรกิจในแต่ละอุตสาหกรรมมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ผลของมูลค่าทางการเงินมีความแตกต่างกัน

สิรินาฏ นาคเลิศ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2559) ศึกษาอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีโดยการนับค่าตั้งแต่ปีพ.ศ. 2554 -2556 เป็นระยะเวลา 2 ปี เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจากกลุ่มประชากรคือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 80 บริษัท

ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มสูงขึ้น และผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม พบความสัมพันธ์เชิงบวกในขนาดของคณะกรรมการ และสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ นอกเหนือจากนี้ยังพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกลุ่มอุตสาหกรรมต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมอีกด้วย อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ไม่พบอิทธิพลของการกำกับดูแลในหัวข้อ ลักษณะโครงสร้างองค์กร และลักษณะคณะกรรมการตรวจสอบต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

Arshad et al. (2012) ทำการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับชื่อเสียงและการดำเนินงานขององค์กร วิธีการเก็บข้อมูล : รายงานประจำปี โดยเก็บข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 – 2010 กลุ่มประชากร : ธนาคารอิสลามทั้งหมดในประเทศไทยมาเลเซีย จำนวน 50 บริษัท ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ชื่อเสียง และการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่ตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ เป็นการสร้างชื่อเสียงและผลการดำเนินงานที่ดีเลิศ ให้กับองค์กร โดยสรุปผลการวิจัยในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ICSR เป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจที่สำคัญที่สามารถขับเคลื่อนประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือในการยกระดับขององค์กร

Bayoud et al. (2012) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและความผูกพันของพนักงาน วิธีการรวบรวมข้อมูลคือ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้จัดการฝ่ายการเงิน และ ผู้จัดการฝ่ายฐานข้อมูล จากบริษัทในประเทศลิเบียจำนวน 4 อุตสาหกรรม ได้แก่ การผลิต ธนาคาร และภาคประกันภัย ภาคบริการและภาคเหมืองแร่ โดยมีผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 31 ราย จาก 22 บริษัท เป็นผู้จัดการฝ่ายการเงินร้อยละ 77 และเป็นผู้จัดการฝ่ายฐานข้อมูลร้อยละ 23 ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่บริษัทได้ปฏิบัติ สร้างความผูกพันให้กับพนักงานทำให้พนักงานตระหนักถึงศีลธรรมและมีแรงจูงใจเพิ่มมากขึ้นต่อการ ยึดติดและให้ความภักดีแก่บริษัท ดังนั้นผู้มีส่วนได้เสียเป็น ผู้กำหนดให้ บริษัท ต้องเปิดเผยกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในรายงานประจำปี นอกเหนือจากนี้พบว่าบริษัทมีความตื่นตัวในการสร้างความผูกพันต่อพนักงานผ่านช่องทางการรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่บริษัทไม่มีความกังวลในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อปรับปรุงความมุ่งมั่นของพนักงาน ดังนั้นผลลัพธ์ของบทความนี้ให้การสนับสนุนที่ดีสำหรับการใช้การรวมกันของทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียกับทรัพยากรมุมมองในการอธิบายผลกระทบของ CSRD ต่อความมุ่งมั่นของพนักงานในบริษัทในประเทศลิเบีย

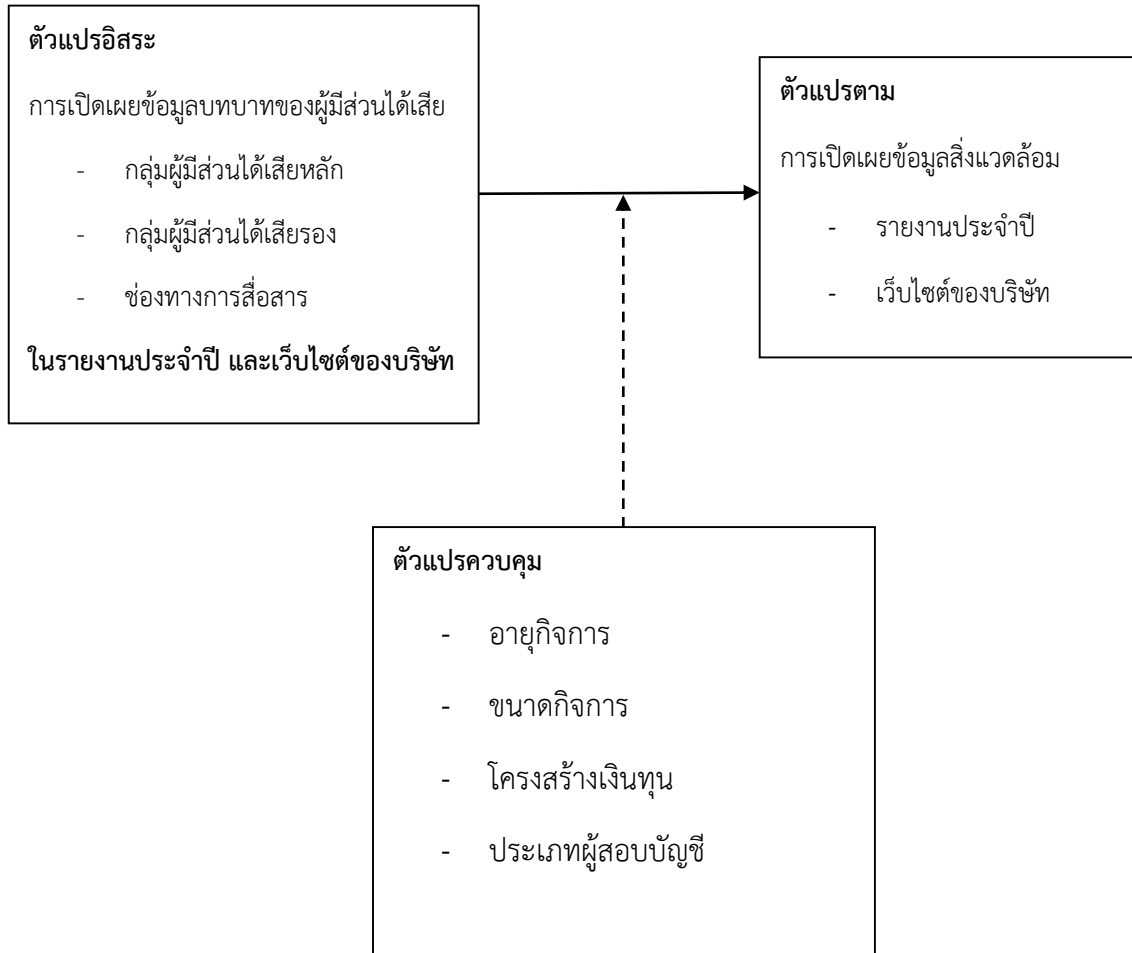
Huang and Kung (2010) ศึกษาปัจจัยในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียในประเทศไต้หวัน เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไต้หวัน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมได้รับผลกระทบอย่างมากจากความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอกเช่นรัฐบาล ลูกหนี้ และผู้บริโภคมีอิทธิพลอย่างมากต่อความตั้งใจด้านการ

จัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายในเช่นผู้ถือหุ้นและพนักงาน เป็นผู้ที่สร้างความกดดันเพิ่มเติมให้บริษัทเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เป็นสื่อกลางองค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและ บริษัทสอบบัญชีมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเลือกการจัดการเกี่ยวกับกลยุทธ์การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

Maden et al. (2012) ศึกษาเรื่องความเชื่อมโยงของความรับผิดชอบต่อสังคมกับชื่อเสียงขององค์กร โดยแจกแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียคือ ลูกค้า พนักงานและนักลงทุน ซึ่งมีผู้ตอบกลับมาจำนวน 172 ราย เพื่อทดสอบบริษัทที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประเทศตุรกี โดยใช้การวิเคราะห์แบบถดถอย การวิจัยนี้พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับชื่อเสียงขององค์กร ซึ่งถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนประเภทหนึ่งที่มีมูลค่า และต้องได้รับการจัดการอย่างระมัดระวัง

Newson and Deegan (2002) ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังและความสัมพันธ์ทั่วโลกกับแนวทางการเปิดเผยข้อมูลด้านสังคมของบริษัทข้ามชาติในออสเตรเลีย สิงคโปร์และเกาหลีใต้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี และวิเคราะห์เนื้อหาถูกใช้เพื่อกำหนดจำนวนการเปิดเผยข้อมูล) และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปี จากกลุ่มตัวอย่างคือบริษัทข้ามชาติในประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์ และประเทศเกาหลีใต้ จำนวน 50 บริษัทโดยเลือกจากรายชื่อที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าตลาดสูง เป็นที่รู้จักในสาธารณะ จากการวิจัยพบความสัมพันธ์ในการปฏิบัติตามความคาดหวัง ดังนั้นบริษัทจะต้องพิจารณาสาธารณชนที่นอกเหนือจากผู้ถือหุ้น บริษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ใช้การเปิดเผยข้อมูลทางสังคมขององค์กรเพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังโดยทั่วไป ไม่ได้คำนึงถึงความคาดหวังในระดับโลก กล่าวคือควรมีการพิจารณาเกี่ยวกับการเปิดเผยเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็ก การดำเนินงานที่ผิดกฎหมาย การกำหนดค่าแรงขั้นต่ำ การดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมในต่างประเทศ การพัฒนาอย่างยั่งยืน และการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ตรงกับความคาดหวังมากที่สุด ประการที่สอง จำเป็นต้องมีการอภิปรายมากขึ้นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสุขภาพ และความปลอดภัย และการปฏิบัติต่อพนักงานทุกคนอย่างเป็นธรรม

2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี Asean CG Scorecard และระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards และอิทธิพลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งศึกษาข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 พัฒนาสมมติฐาน
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และการออกแบบเครื่องมือ
- 3.4 การวัดค่าของตัวแปร
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 พัฒนาสมมติฐาน

การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษาอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมสูง กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมสูง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และศึกษาอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

จากผลการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Brown and Caylor (2004) พบว่า การกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน บริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ส่งผลให้ผลการดำเนินงานดีตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klapper and Love (2004) ที่นำผลคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทต่างๆ จำนวน 374 บริษัท ใน 14 ประเทศได้แก่ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย อินเดีย ฮังการี ใต้หวัน ตุรกี ปากีสถาน แอฟริกาใต้ บราซิล และชิลี พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการกำกับดูแลกิจการและผลประกอบการของบริษัท และสอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของประเทศไทยที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี สรินยา เชาวน์เกษม (2553), วรกมล เกษม ทรัพย์ (2553), ชาญศิริ ชวานาน้ำใต้ (2555) และกานดา พิศาลปิติ (2557) โดยนำผลคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งจัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

(IOD) โดยแต่ละงานวิจัยศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน พบว่าบริษัทที่ได้รับคะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัทดีขึ้นเหมือนกัน

จากการศึกษางานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับการกำกับดูแลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม สิรินาฏ นาคเลิศ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2559) พบว่าการกำกับดูแลกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบว่าผู้มีส่วนได้เสียคือผู้ผลักดันในบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมโดยสมัครใจเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย เช่นเดียวกับเสนีย์ พวงยาณี, สิทธิชัย ธรรมเสนห์, ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์ (2560) ที่พบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ทิศทางเดียวกันกับอัตราผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นในด้านการคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้ด้านบทบาทและนด้านการเปิดเผยข้อมูลและความ โปร่งใส อย่างไรก็ตามยังม้งานวิจัยของเมธาวิทย์ อ่อนรู้ที่ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2556) ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม อีกทั้งงานวิจัยในอดีตยังไม่พบการศึกษาระหว่างคะแนนการประเมินการกำกับดูแลที่ดีตามหลักเกณฑ์ Asean CG Scorecard การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

การศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาสื่อ 2 ชนิด คือ รายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท เพื่อศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนผลักดันในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยงานวิจัยในอดีตของ เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์ (2557) พบว่าบริษัทที่คำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ส่งผลให้แก่บริษัทอย่างยั่งยืน เมื่อลูกค้ามีความมั่นใจในตัวของบริษัท และลูกค้ามีความศรัทธาในบริษัทที่ทำงานอยู่ทำให้ลูกค้ามีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานเพื่อบริษัท ด้านของผู้ถือหุ้น และเจ้าหน้าที่ เมื่อธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้นักลงทุนมีความเชื่อมั่นในผลประกอบการที่ดี มีผลตอบแทนการลงทุนที่ดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ มองว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะย่อมมีความเสี่ยงที่น้อย จึงส่งผลให้บริษัทนั้นเป็นที่น่าสนใจ และผลที่ตามมาคือราคาของหลักทรัพย์ก็จะสูงขึ้นเช่นกัน จะเห็นว่าผู้มีส่วนได้เสียบางประเภท จำเป็นต้องหาข้อมูลจากรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นรายงานที่น่าเชื่อถือ แต่ในบางกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต้องการข้อมูลที่ไม่ใช่การเงิน หรือเป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่าย สะดวก และรวดเร็วในเว็บไซต์ แต่อย่างไรก็ตามในบางประเทศที่กำลังพัฒนาที่ระบบอินเทอร์เน็ตไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากผู้มีส่วนได้เสียบางกลุ่มขาดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (Sobhani et al., 2012) อีกทั้งบริษัทในประเทศไทยไม่ได้สำรวจว่ามีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ การขาดข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ของบริษัท (Suttipun and Stanton, 2012) จึงเป็นปัญหาในการศึกษาในครั้งนี้อีกด้วย นอกจากนี้บริษัทจึงจำเป็นต้องวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ และความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และความสำเร็จอย่างยั่งยืน (กันยพร ธีรเวคิน และคณะ, 2560) ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานครั้งนี้ ดังนี้

3.1.1 การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียหลักต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักซึ่งเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบโดยตรง จึงต้องการความเชื่อมั่นจากบริษัท และสนใจในภาพลักษณ์และชื่อเสียงของบริษัท และเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญต่อบริษัท หากบริษัทไม่ตอบสนองตามความคาดหวังอาจส่งผลกระทบต่อบริษัท โดยผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตามหลักของการกำกับดูแลตามกรอบ Asean CG Scorecard 2018 ได้แก่ พนักงาน เจ้าหนี้ ลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่ง

พนักงาน

งานวิจัยในอดีตของบุรณภพ สมเศรษฐ์ ภิรายุ แสนบุตดา และมนวิภา ผดุงสิทธิ์ (2556) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขนาดของบริษัทกับการทำกิจกรรมที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการจ้างงานและชุมชน ที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีขนาดใหญ่สามารถจัดสรรทรัพยากร มาทำกิจกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น การจัดให้มีระบบทางด้านความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงาน ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน หรือระบบสำหรับการสร้างและรักษาความปลอดภัยในงาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Goddard (2004) ที่ได้ผลการศึกษาว่าการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานของบริษัท เนื่องจากกลไกการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเป็นสิ่งสำคัญ ในฐานะที่เป็นพลเมืองของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bayoud, et al. (2012) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้พนักงานมีความมุ่งมั่น และจงรักภักดีต่อบริษัทที่กำลังทำงานอยู่ อย่างไรก็ตาม มาลินี สายก้อน และณฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์ (2560) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านการเคารพสิทธิมนุษยชนและแรงงานมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม เนื่องจากมีกฎหมายที่เคร่งครัดมากเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของบุคคลได้

เจ้าหนี้

งานวิจัยของ Robert (1992) ได้อธิบายว่าการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินจะทำให้เจ้าหนี้คาดการณ์ ความสามารถในการชำระหนี้ การเรียกคืนเงินกู้ หรือป้องกันการขยายสินเชื่อเพิ่มเติม เป็นผลให้บริษัทมีความเต็มใจที่เปิดเผยมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมของบริษัทเพื่อตอบสนองและเพื่อรองรับเจ้าหนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hossain et al. (2004) ที่พบว่าการก่อหนี้ทางการเงินมีบทบาทสำคัญ การพึ่งพาตราสารหนี้ในระดับที่สูงขึ้นนั้นกระตุ้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เจ้าหนี้ของบริษัทที่มีภาระหนี้ทางการเงินที่สูงขึ้นมีความสำคัญมากขึ้นและผู้จัดการจะเพิ่มการตอบสนองต่อความต้องการของพวกเขาสำหรับข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม จากมุมมองของเจ้าหนี้เมื่อกิจกรรมการดำเนินงานสร้างผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม บริษัทจะต้องเผชิญกับบทลงโทษหรือผลซึ่งอาจบ่อนทำลายสิทธิและผลประโยชน์ของเจ้าหนี้ ด้วยเหตุนี้เจ้าหนี้จึงมีความกังวลอย่างมากเกี่ยวกับกิจกรรมทางการเงินของบริษัทเจ้าหนี้มักจะเรียกร้องให้ บริษัทมีความซื่อสัตย์มากขึ้น และมีการเปิดเผยข้อมูลที่มากขึ้น

ลูกค้า

งานวิจัยในอดีตของณัฐา ฉางชูโต (2559) ซึ่งตามหลักการสร้างแบรนด์ ลูกค้าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญเป็นอันดับแรก ที่บริษัทจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อ เพราะฉะนั้นการรับรู้ และ

ประสบการณ์ของลูกค้าไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมกับแบรนด์ จะต้องสร้างความสัมพันธ์ให้ยั่งยืน ดังนั้นบริษัทต้องผลิตสินค้าและบริการให้มีคุณภาพ สินค้ามีความปลอดภัย ไม่เอาर्डเอาเปรียบลูกค้า และลูกค้าสามารถร้องเรียนได้กรณีที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม การสร้างความรู้สึกที่ดีต่อแบรนด์ สร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ผู้บริโภคแบรนด์ และการสร้างความผูกพันต่อแบรนด์ เช่น การสื่อสารแบรนด์ผ่านสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของวรัญญา ศรีเสวก (2551) และ พงษ์ ใจชาญสุขกิจ (2558) ที่พบว่าบริษัทที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมจะเพิ่มความภักดีของลูกค้าที่มีต่อแบรนด์ ตั้งแต่ความสัมพันธ์ระหว่างแบรนด์กับลูกค้า ตั้งแต่การให้เกียรติลูกค้า การติดตามความพึงพอใจ ซึ่งไม่เหมือนการสื่อสารประเภทอื่นๆ นอกจากนี้หากผู้บริโภคมีความพึงพอใจแบรนด์ ไว้วางใจสินค้าและบริการ และมีงานวิจัยของ Huang and Kung (2010) พบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างลูกค้าและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่อธิบายว่านอกเหนือจากการใช้โฆษณาเพื่อดึงดูดความสนใจแล้วการเพิ่มระดับของการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่เป็นบวกของบริษัท อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยของ Servaes and Tamayo (2012) ศึกษาพบว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับมูลค่ากิจการในกลุ่มของกิจการที่มีการรับรู้ของลูกค้าสูง ซึ่งวัดจากค่าใช้จ่ายในการทำโฆษณา ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นเชิงลบสำหรับกิจการที่มีค่าใช้จ่ายในการทำโฆษณา

คู่ค้า

การศึกษาของ Huang and Kung (2010) ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างเจ้าของปัจจัยหรือคู่ค้าและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม จากการตัวแปรที่ใช้คือส่วนแบ่งการตลาดและขอบเขตของการเปิดเผยข้อมูลโดยรวม และการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าส่วนแบ่งการตลาดที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะแสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยถึงความสมัครใจของกลยุทธ์และข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการรักษาความเป็นผู้นำและความสามารถในการแข่งขันภายในอุตสาหกรรม Hill and Jones (1992) เชื่อว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อยู่ในสถานะของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในการแลกเปลี่ยนทรัพยากรที่มีคุณค่าเพื่อสนองความคาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนั้นในแง่ของห่วงโซ่อุปทานทั้งหมดเมื่อบริษัทล้มเหลวในการตอบสนองความต้องการของคู่ค้า การจะหาผู้ซื้อที่น่าเชื่อถือและให้ความร่วมมืออื่น ๆ หรือแม้กระทั่งตอบโต้กับการกระทำที่ไม่เหมาะสม จะมีผลเสียต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

คู่แข่ง

ผลการศึกษาของ Kemper , et al., (2013) พบความสัมพันธ์ระหว่างการแข่งขัน ความรับผิดชอบต่อสังคม และความสามารถทางการตลาดมีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับประสิทธิภาพของบริษัทสำหรับบริษัทในอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูง ความสามารถทางการตลาดมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพเมื่อมีความรับผิดชอบต่อสังคมสูง งานวิจัยนี้ให้ความกระจ่างการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง ความรับผิดชอบต่อสังคมและการตลาดโดยแสดงให้เห็นว่า บริษัทที่แข่งขันกันสูงควรใช้ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการส่วนแบ่งทางการตลาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dupire and M'Zali (2018) กลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันในการแข่งขัน ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่าแรงกดดันในการแข่งขันนำไปสู่การเพิ่มกิจกรรมทางสังคมในเชิงบวก ผลกระทบเชิงบวกนี้แตกต่างกันไปตามปริมาณของความรับผิดชอบต่อสังคม และ

อุตสาหกรรม การแข่งขันช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพทางสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียหลักในระดับที่สูงกว่า ผลการดำเนินงานทางสังคมที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Conrad (2005) หากบริษัทมีสินค้าหรือบริการที่รักษาสิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าบริษัทที่ไม่คำนึงถึงการผลิตสินค้าและบริการที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในอดีตยังไม่พบการศึกษาที่เป็นประจักษ์ และงานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงไม่เพียงพอสำหรับการศึกษากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวเนื่องจากงานส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้น

H1a : กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี

H1b : กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเว็บไซต์

3.1.2 กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองซึ่งเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบโดยอ้อม จึงต้องการความเชื่อมั่นจากบริษัท โดยผู้วิจัยทำการศึกษากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตามหลักของการกำกับดูแลตามกรอบ Asean CG Scorecard 2018 ได้แก่ องค์กรสิ่งแวดล้อม ชุมชนและสังคม องค์กรสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยของ Huang and Kung (2010) พบความสัมพันธ์เชิงบวกอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม เนื่องจากองค์กรสิ่งแวดล้อมมักให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญเนื่องจากสิ่งเหล่านี้สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า เป็นผลให้ภายในอุตสาหกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Cho and Patten, 2007, Cowen et al, 1987, Patten, 1991) บริษัทในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบสูงจะถูกกดดันจากองค์กรสิ่งแวดล้อมให้มีการเปิดเผยข้อมูลสูงกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ

สังคม และชุมชน

ผลการศึกษาของ มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์ (2560) พบว่าการสร้างความมีส่วนร่วมในสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยมีกิจกรรมให้มีการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบริษัท และชุมชน ร่วมกันหารือเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐา ฉางชูโต (2559) พบว่าการสื่อสารแบรนด์ของบริษัทเพื่อเพิ่มความยั่งยืนของบริษัท โดยการสื่อสารกิจกรรมโครงการเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาพลักษณ์ของบริษัทโดยผ่านกลไกของการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการตัดสินใจและเข้าร่วมในการจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบร่วมกัน (Manetti, 2011) อย่างไรก็ตามงานวิจัยของ Wedel (2007) พบว่า บริษัทเน้นที่การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทภายในบริษัท เช่น การกำกับดูแลกิจการที่ดี แนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นธรรม การดูแลรักษาพนักงานคุณภาพของสินค้าและความปลอดภัย มากกว่าการคำนึงถึงภายนอกบริษัท เช่น พันธะสัญญากับชุมชน

H2a : กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี

H2b : กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเว็บไซต์

3.1.3 ช่องทางการสื่อสารต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ช่องทางการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียก็เป็นสิ่งสำคัญที่บริษัทต้องคำนึงถึงเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสีย การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเป็นปัจจัยโดยตรงต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่ยังคงเป็นอันดับสุดท้ายที่บริษัทคำนึงถึง เนื่องจากช่องทางการติดต่อสื่อสารเป็นเพียงสนทนาทางเดียวนอกเหนือจากนี้ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียนั้นยังคงเป็นกรอบการศึกษาที่ยังไม่สามารถหาผลการศึกษาเชิงประจักษ์ได้ (ธีรพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว, 2556) การดำเนินงานด้านการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังถือเป็นเรื่องใหม่ของบริษัท ในประเทศไทย แต่เป็นเรื่องที่มีความสำคัญและส่งผลต่อการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยบริษัทจะต้องดำเนินการตามกระบวนการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยการดำเนินการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประชุม การสนทนากลุ่ม การสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มต่างๆได้รับทราบ เป็นต้น (सानิตย์ หนูนิล, 2561) ความสำคัญของการจัดการผู้มีส่วนได้เสียในการกำกับดูแลกิจการ เป็นครั้งแรกที่มีการอธิบายวิธีการแบบครอบคลุมเพื่อการจัดการความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและหลักการเกี่ยวกับวิธีการจัดการความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนได้เสียในบริบทการกำกับดูแลกิจการ สิ่งเหล่านี้มีความหมายสำหรับกลยุทธ์การสื่อสารของบริษัทในทุกบริษัท การรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในประเด็นของบริษัทได้นำศูนย์กลางในการกำกับดูแลกิจการ ในสถานการณ์การสื่อสารใด ๆ ผู้มีส่วนได้เสียสามารถมีบทบาทมากมายในสภาพแวดล้อมภายในหรือภายนอกบริษัท การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดเป็นสิ่งสำคัญและจะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพของบริษัทชื่อเสียงและความยั่งยืนของบริษัท (Rensburg and Beer, 2011)

H3a : ช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี

H3b : ช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเว็บไซต์

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยอภิปหุผลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมสูง กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีอภิปหุผลต่อสิ่งแวดล้อมสูง ในปี พ.ศ.2561 โดยประชากรที่ใช้ในครั้งนี้คือบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 619 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2562) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรม 3 กลุ่ม และ 1 หมวดธุรกิจ ประกอบด้วย

กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มทรัพยากร กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม และหมวดธุรกิจวัสดุ ก่อสร้าง (ไม่รวมกลุ่มบริษัท MAI, บริษัทที่อยู่ในระหว่างการฟื้นฟูกิจการหรือปรับโครงสร้างหนี้ บริษัทที่เข้าข่ายอาจถูกเพิกถอน และกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์) รวมทั้งหมด 206 บริษัท และคิดเป็นจำนวนชุดข้อมูล 412 ชุด ซึ่งเป็นจำนวนที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการการศึกษา โดยบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมมีจำนวนดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนบริษัทจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจ

ลำดับ	อุตสาหกรรม/หมวด	จำนวน	ร้อยละ
1	กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	51	24.29
2	กลุ่มทรัพยากร	45	22.86
3	กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	89	42.86
4	หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง	21	10.00
	รวม	206	100

ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล และการออกแบบเครื่องมือ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในส่วนที่มีการเปิดเผยสาธารณะ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่มีผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงได้ โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาใช้วิธีการสืบค้นข้อมูลจากรายงานประจำปี และข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 206 บริษัท จาก 4 กลุ่มอุตสาหกรรม 1 หมวดธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งแหล่งสืบค้นข้อมูลในการวิจัยคือข้อมูลเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) จากระบบฐานข้อมูล SET Market Analysis and Reporting Tool : SETSMART

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามกรอบของ Asean CG Scorecard ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2561 โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 3 ส่วนดังนี้

3.3.1 การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยนำกรอบรายงานการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CGR) โดยสนับสนุนจากสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) โดยมีหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามเกณฑ์การให้คะแนนของ ASEAN CG Scorecard โดยประยุกต์แนวคิดการแบ่งกลุ่มจาก ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย กัยนพร ชีรวัดิน และคณะ (2560) และ ชีรพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว (2556) นำมาประยุกต์ในการจัดทำแบบเก็บข้อมูลเพื่อให้เข้ากับบริบทของการศึกษา โดยแนวคิดของรายงานการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี และไม่รวมหลักเกณฑ์ที่เป็นคะแนนพิเศษ และบทลงโทษ มีลักษณะเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปทดสอบความสัมพันธ์ได้จึงต้องแปลง

ข้อมูลจากเชิงคุณภาพให้เป็นเชิงปริมาณ โดยกำหนดการเปิดเผยข้อมูลเพื่อใช้ประเมิน และเปรียบเทียบระดับการเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลที่ดี โดยการนับคะแนนการเปิดเผยข้อมูลต่างๆจะถูกนับรวมกันเป็นคะแนนรวม

3.3.1.1 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (คะแนนรวม)

คะแนนรวม (Role) = คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก + คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง +
คะแนนช่องทางการสื่อสาร

3.3.1.2 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก)

คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก (Role 1) จำนวน 12 รายการ

หากบริษัทมีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 1 คะแนน

หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 0 คะแนน

3.3.1.3 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง)

คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง (Role 2) จำนวน 11 รายการ

หากบริษัทมีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 1 คะแนน

หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 0 คะแนน

3.3.1.4 คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย (ช่องทางการสื่อสาร)

คะแนนช่องทางการสื่อสาร (Role 3) จำนวน 3 รายการ

หากบริษัทมีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 1 คะแนน

หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยในรายการใดๆ ให้ 0 คะแนน

3.2.2 การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม (ED)

การศึกษาในครั้งนี้เลือกใช้แนวคิดกระดาศทำการการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมโดยอ้างอิงจากกรอบรายงาน Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards โดยเลือกใช้แนวคิดกระดาศทำการจากงานวิจัยในอดีตของ ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง (2556) และ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2559) มาประยุกต์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาลักษณะและปริมาณการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมโดยการตรวจสอบรายการ (checklist) ในแต่ละรายการทั้งหมด 31 รายการ โดยมีรายละเอียดให้ในการให้คะแนนดังนี้

หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายการใดๆ ให้ 1 คะแนน

หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายการใดๆ ให้ 0 คะแนน

3.2.3 ตัวแปรควบคุม

3.2.3.1 อายุของกิจการ

อายุของกิจการ (AGE) = จำนวนปีนับตั้งแต่ปีที่ก่อตั้งบริษัทจนถึงปี พ.ศ 2561
เศษเดือนป็นขึ้น

3.2.3.2 ขนาดของบริษัท

ขนาดของบริษัท (SIZE) = สินทรัพย์รวมของบริษัท

3.2.3.3 โครงสร้างเงินทุน

$$\text{อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (D/E)} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

3.2.3.4 ประเภทผู้สอบบัญชี (AUD)

ใช้ตัวแปรจำลอง 1 แทน ผู้สอบบัญชีที่มาจากสำนักงานสอบบัญชี Big4

ใช้ตัวแปรจำลอง 0 แทน ผู้สอบบัญชีที่มาจากสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big4

ตารางที่ 3.2 ตารางแสดงวิธีการวัดค่าตัวแปร

ตัวแปร	วิธีวัดข้อมูล
ตัวแปรอิสระ	
คะแนนการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี หัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก	ตรวจสอบรายการ (checklist) ค่าคะแนนตั้งแต่ 0-12
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง	ตรวจสอบรายการ (checklist) ค่าคะแนนตั้งแต่ 0-11
ช่องทางการสื่อสาร	ตรวจสอบรายการ (checklist) ค่าคะแนนตั้งแต่ 0-3
ตัวแปรตาม	
คะแนนการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม 31 รายการ	ตรวจสอบรายการ (checklist) ค่าคะแนนตั้งแต่ 0-31 (ภัทรภรณ์ เฟื่องทอง, 2556) ; มัทนชัย สุทธิ พันธ์, 2559)
ตัวแปรควบคุม	
อายุของกิจการ	จำนวนปีนับตั้งแต่ปีที่ก่อตั้งบริษัทจนถึงปี พ.ศ 2561 เศษเดือนป็นขึ้น (Shamil et al. 2014)

ตัวแปร	วิธีวัดข้อมูล
ขนาดกิจการ	สินทรัพย์รวม(อุบลวรรณ ชุนทอง และโส วัตรธนา ธารา, 2560)
โครงสร้างเงินทุน	อัตราส่วนของหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 (Eng and Mak, 2003)
ประเภทผู้สอบบัญชี	1 แทน สำนักงานสอบบัญชี Big 4 0 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4 (Huang and Kung, 2010)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจะแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential statistics) และ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Linear Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน โดยนำมาใช้ในการอธิบายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลได้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด-สูงสุด ร้อยละ เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามกรอบ Asean CG Scorecard และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี 2561 และเปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในแต่ละอุตสาหกรรม และแหล่งการเปิดเผยข้อมูลระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์

การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential statistics)

ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างโดยใช้สถิติ paired-sample T-tests เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์บริษัท

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Linear Regression Analysis)

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบอิทธิพลของกลุ่มตัวแปรอิสระ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ว่าการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลอย่างไรต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทยตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

- สมการเพื่อทดสอบอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย(แต่ละกลุ่ม) ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ของบริษัท

Model A

$$ED_{ar} = \beta_0 + \beta_1 Role_{1ar} + \beta_2 Role_{2ar} + \beta_3 Role_{3ar} + \beta_4 AGE + \beta_5 SIZE + \beta_6 D/E + \beta_7 AUD + \epsilon_i$$

Model B

$$ED_{web} = \beta_0 + \beta_1 Role_{1web} + \beta_2 Role_{2web} + \beta_3 Role_{3web} + \beta_4 AGE + \beta_5 SIZE + \beta_6 D/E + \beta_7 AUD + \epsilon_i$$

โดยกำหนดให้

ED_{ar} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

ED_{web} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์

$Role_{1ar}$ = การเปิดเผยข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักในรายงานประจำปี

$Role_{2ar}$ = การเปิดเผยข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองในรายงานประจำปี

$Role_{3ar}$ = การเปิดเผยข้อมูลช่องทางการสื่อสารในรายงานประจำปี

$Role_{1web}$ = การเปิดเผยข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักในเว็บไซต์

$Role_{2web}$ = การเปิดเผยข้อมูลกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองในเว็บไซต์

$Role_{3web}$ = การเปิดเผยข้อมูลช่องทางการสื่อสารในเว็บไซต์

AGE = อายุของกิจการ

SIZE = ขนาดของกิจการ

D/E = อัตราส่วนหนี้ต่อทุน

AUD = ประเภทผู้สอบบัญชี

นอกจากนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาคะแนนรวมของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเพื่อทดสอบความอ่อนไหว (Sensitivity Analysis) ข้อมูลโดยมีสมการดังนี้

Model C

$$ED_{ar} = \beta_0 + \beta_1 Role_{ar} + \beta_2 AGE + \beta_3 SIZE + \beta_4 D/E + \beta_5 AUD + \epsilon_i$$

Model D

$$ED_{web} = \beta_0 + \beta_1 Role_{web} + \beta_2 AGE + \beta_3 SIZE + \beta_4 D/E + \beta_5 AUD + \epsilon_i$$

โดยกำหนดให้

ED_{ar} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

ED_{web} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์

$Role_{ar}$ = การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปี

$Role_{web}$ = การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์

AGE = อายุของกิจการ

SIZE = ขนาดของกิจการ

D/E = อัตราส่วนหนี้ต่อทุน

AUD = ประเภทผู้สอบบัญชี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Asean CG Scorecard) และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และทดสอบอิทธิพลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Asean CG Scorecard) ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ประจำปี พ.ศ. 2561 จำนวน 206 บริษัท โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่อศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์บริษัท และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ว่าการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และระดับการเปิดเผยข้อมูล ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท
2. เพื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และ เว็บไซต์ของบริษัท
3. เพื่อทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตาม และระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ประจำปี พ.ศ. 2561 ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 619 บริษัท โดยผู้วิจัยเลือกเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ทำให้มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 206 บริษัท โดยเป็นบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 51 บริษัทกลุ่มทรัพยากร 45

บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม 89 บริษัท และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง 21 บริษัท เก็บข้อมูลโดยใช้กระดาษทำการแบบเก็บข้อมูลที่ประยุกต์ใช้แบบเก็บข้อมูลตามหลักการตามหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.1

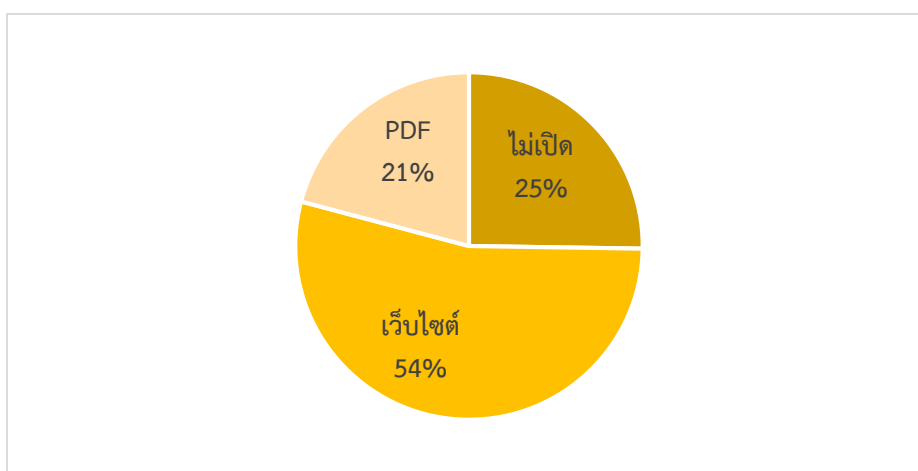
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจในรายงานประจำปี และเว็บไซต์

อุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจ	จำนวน	รายงานประจำปี			เว็บไซต์		
		Mean	SD	rank	Mean	SD	rank
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	51	18.75	4.8973	3	5.21	6.2082	2
ธุรกิจการเกษตร	12	16.33	6.2170		4.63	6.1019	
อาหารและเครื่องดื่ม	39	19.49	4.2387		5.38	6.3084	
กลุ่มทรัพยากร	45	19.44	5.4556	2	8.40	5.7204	1
พลังงานและสาธารณูปโภค	43	19.88	4.8671		8.35	5.7668	
เหมืองแร่	2	10.00	11.3137		9.50	6.3640	
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	89	16.47	5.5944	4	4.15	6.1521	3
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	1	16.50	0.0000		0.00	0.0000	
บรรจุภัณฑ์	17	18.24	5.0810		2.59	4.0898	
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	17	16.76	5.5117		6.21	5.8498	
ยานยนต์	18	16.06	4.6174		4.86	7.2392	
วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร	12	15.58	5.6441		3.58	6.4450	
เหล็ก	24	15.77	6.7999		3.71	6.6576	
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	21	19.86	3.8702	1	2.00	3.0166	4
ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง	21	19.86	3.8702		2.00	3.0166	
รวม	206	18.03			5.12		

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาในรายงานประจำปีพบว่า หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด มีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ย 19.86 คะแนน รองลงมาคือกลุ่มทรัพยากร และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย 19.44 คะแนน และ 18.75 คะแนน ตามลำดับ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 16.47 คะแนน

ผลการศึกษาในเว็บไซต์พบว่า กลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด มีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ย 8.40 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย 5.21 คะแนน และ 4.15 คะแนน ตามลำดับ และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.00 คะแนน

นอกจากนี้ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์เพิ่มเติมเนื่องจากเว็บไซต์มีระดับการเปิดเผยข้อมูลที่ต่ำกว่ารายงานประจำปี โดยการเปิดเผยในเว็บไซต์มีการเปิดเผยในรูปแบบของไฟล์ PDF หรือ ไฟล์ในรูปแบบ HTML ซึ่งเป็นลิงค์ไปสู่ข้อมูลในช่องทางอื่น เช่น ไปยัง www.set.or.th ซึ่งเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่ผู้วิจัยไม่นำมานับ โดยภาพที่ 1 จะแสดงให้เห็นว่ามีบริษัทเปิดเผยข้อมูลเว็บไซต์จำนวน 111 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมาคือไม่มีการเปิดเผยข้อมูลจำนวน 53 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 25 สุดท้ายเปิดเผยในรูปแบบไฟล์ PDF จำนวน 43 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 21

ภาพที่ 1 การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในในเว็บไซต์

เมื่อพิจารณาแยกตามตามหัวข้อทั้ง 26 ข้อ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือบริษัทส่วนใหญ่มีการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี โดยภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่ามีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ข้อที่ 23 ซึ่งเกี่ยวกับข้อมูลว่าบริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือไม่ มากที่สุด ซึ่ง หัวข้อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง คือสังคม มากที่สุดทั้งในรายงานประจำปี จำนวน 203 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 96.67%

เว็บไซต์ของบริษัทเป็นมีการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมข้อที่ 24 คือคณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย หัวข้อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง คือชุมชน และ ข้อที่ 26 คือ บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่ ซึ่งเป็นบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย หัวข้อช่องทางการสื่อสาร เป็นจำนวน 91 บริษัทหรือคิดเป็น 43.33%

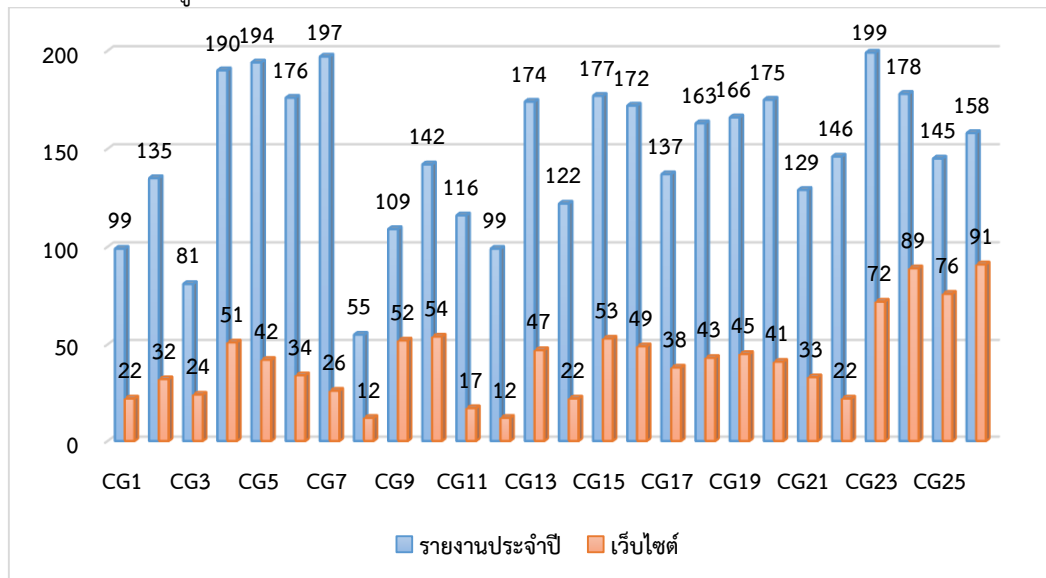
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังแสดงในภาพที่ 2 หากพิจารณากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 3 กลุ่ม สามารถอธิบายได้ดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก ในรายงานประจำปีมีการเปิดเผยข้อมูลในข้อที่ 7 เกี่ยวกับพนักงาน คือ คณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่ เป็นจำนวน 197

บริษัท และในเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลในข้อที่ 15 เกี่ยวกับลูกค้า คือ คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่อย่างไร เป็นจำนวน 53 บริษัท

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง ในรายงานประจำปีและเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลในข้อที่ 23 เกี่ยวกับสังคม คือ บริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือไม่ เป็นจำนวน 199 บริษัท และในเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลในข้อที่ 23 เกี่ยวกับชุมชน คือ คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่อย่างไร เป็นจำนวน 89 บริษัท

ช่องทางการสื่อสาร ในรายงานประจำปีและเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลในข้อที่ 26 คือ บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่เป็นจำนวน 158 และ 91 บริษัท ตามลำดับ

ภาพที่ 2 ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลแยกบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม
จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์

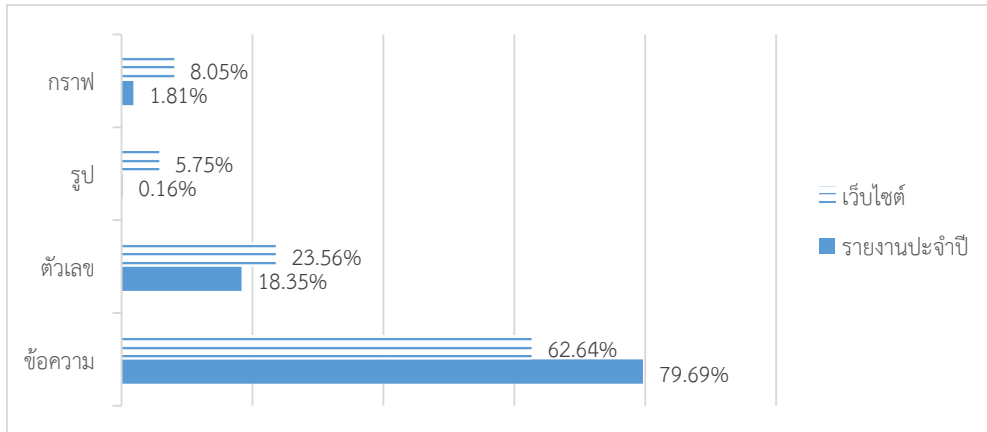
อุตสาหกรรม/หมวดธุรกิจ	จำนวน	รายงานประจำปี			เว็บไซต์		
		Mean	SD	rank	Mean	SD	rank
กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร	51	4.71	3.8797	3	0.37	1.5094	2
ธุรกิจการเกษตร	12	5.00	4.0676		0.08	0.2887	
อาหารและเครื่องดื่ม	39	4.62	3.8704		0.46	1.7144	
กลุ่มทรัพยากร	45	6.62	4.8019	1	1.36	3.2133	1
พลังงานและสาธารณูปโภค	43	6.51	4.8862		1.37	3.2087	
เหมืองแร่	2	9.00	0.0000		1.00	1.4142	
กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม	89	3.80	3.7604	4	0.30	0.8272	3
กระดาษและวัสดุการพิมพ์	1	1	0.0000		0	0.0000	
บรรจุภัณฑ์	17	3.24	2.0165		0.29	0.7717	
ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	17	4.47	3.8262		0.53	0.7174	
ยานยนต์	18	2.67	3.1436		0.06	0.2357	
วัสดุอุตสาหกรรมและ เครื่องจักร	12	5.50	5.5021		0.08	0.2887	
เหล็ก	24	3.83	3.9855		0.46	1.2847	
อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	21	6.48	4.6002	2	0.10	0.3008	4
ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง	21	6.48	4.6002		0.10	0.3008	
รวม	206	4.91			0.53		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมและระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทของกลุ่ม ผลการศึกษาในรายงานประจำปีพบว่า กลุ่มทรัพยากร มีระดับการเปิดเผยมากที่สุด มีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ย 6.62 คะแนน รองลงมาคือ หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง และกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย 6.48 คะแนน และ 4.71 คะแนน ตามลำดับ และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 3.80 คะแนน

ผลการศึกษาในเว็บไซต์พบว่า กลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด มีระดับการรายงานข้อมูลเฉลี่ย 1.36 คะแนน รองลงมาคือ กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ย 0.37 คะแนน และ 0.30 คะแนน ตามลำดับ และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างระดับการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 0.10 คะแนน

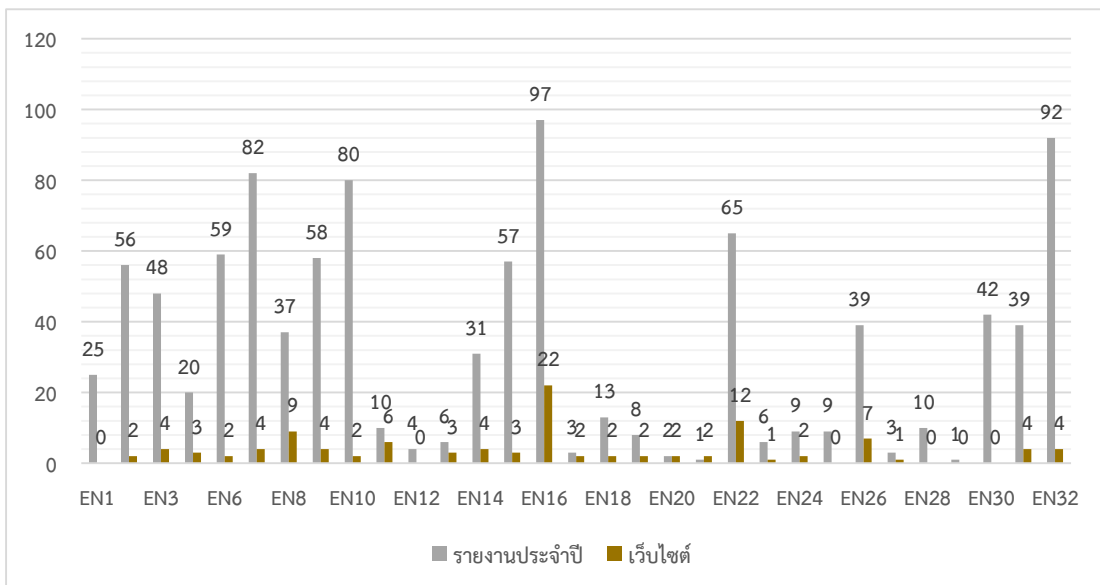
นอกจากนี้ผู้วิจัยรวบรวมลักษณะการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ ซึ่งภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีการเปิดเผย

ข้อมูลเป็นข้อความมากที่สุดทั้งในรายงานประจำปีคิดเป็นร้อยละ 79.69 และ 62.64 ตามลำดับ และที่น่าสนใจคือ บริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบ กราฟ รูป และตัวเลข ในเว็บไซต์สูงกว่าในรายงานประจำปี

ภาพที่ 3 การรายงานข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมแยกตามรูปแบบการเปิดเผยข้อมูล

เมื่อพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามกรอบตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ทั้ง 32 ข้อ มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือบริษัทส่วนใหญ่มีการรายงานข้อมูลสิ่งแวดล้อมข้อที่ 16 แหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติที่ได้รับการคุ้มครองหรือฟื้นฟู อยู่ในหมวดความหลากหลายทางชีวภาพมากกว่าข้ออื่นๆโดยภาพที่ 4 แสดงให้เห็นว่ามีบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงมีการเปิดเผยข้อมูลแหล่งที่อยู่ตามธรรมชาติที่ได้รับการคุ้มครองหรือฟื้นฟูมากที่สุดทั้งในรายงานประจำปี จำนวน 97 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 47.09 และเว็บไซต์ของบริษัทเป็นจำนวน 22 บริษัท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.68

ภาพที่ 4 การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในแต่ละข้อตามกรอบตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards

ตัวแปรควบคุมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ อายุของกิจการ ขนาดของกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของ อายุของกิจการ ขนาดของกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชี

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
อายุกิจการ (ปี)	33.63	14.67	1	106
ขนาดของกิจการ(ล้านบาท)	44,276.47	186,474.58	658.01	2,355,483.87
โครงสร้างเงินทุน (เท่า)	-1.51	8.28	-1.65	119.08
ประเภทผู้สอบบัญชี	0.64	0.48	0	1

จากตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุดของอายุของกิจการ ขนาดของกิจการ (สินทรัพย์รวม) โครงสร้างเงินทุน (อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน) และประเภทผู้สอบบัญชี พบว่าอายุของกิจการของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.63 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.67 ปี ค่าต่ำสุดเท่ากับ 1 ปี และค่าสูงสุดเท่ากับ 106 ปี ขนาดของกิจการของกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44,276.47 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 186,474.58 ล้านบาท ค่าต่ำสุดเท่ากับ 658.01 ล้านบาท และค่าสูงสุดเท่ากับ 2,355,483.87 ล้านบาท โครงสร้างเงินทุนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -1.51 เท่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 เท่า ค่าต่ำสุดเท่ากับ -1.65 เท่า และค่าสูงสุดเท่ากับ 119.08 เท่า และประเภทผู้สอบบัญชีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48

4.2 ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

ภายหลังจากการศึกษาระดับการเปิดเผยข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมผู้วิจัยจะทำการศึกษาความแตกต่างบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยใช้การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Paired Sample T-test) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

หัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย	รายงานประจำปี			เว็บไซต์			Sig.
	Min	Max	Mean	Min	Max	Mean	
ผู้มีส่วนได้เสียหลัก(12 คะแนน)	0	12	8.22	0	12	1.91	*0.000
ผู้มีส่วนได้เสียรอง(11 คะแนน)	1	11	7.65	0	11	2.14	*0.000
ช่องทางการสื่อสาร(3 คะแนน)	0	3	2.16	0	3	1.07	*0.000
รวม			18.03			5.12	*0.000

*ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตารางที่ 4.4 แสดงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทแสดงตามหมวดของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในผู้มีส่วนได้เสียหลัก ผู้มีส่วนได้เสียรอง และช่องทางการสื่อสารค่าเฉลี่ยในรายงานประจำปี คือ 18.03 คะแนน และค่าเฉลี่ยในเว็บไซต์ของบริษัทคือ 5.12 คะแนน จากทั้งหมด 26 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์บริษัทพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 หมายความว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปี สูงกว่าในรายงานเว็บไซต์ของบริษัท

ส่วนการแสดงผลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามกรอบตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ผู้วิจัยจะทำการศึกษาความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามกรอบตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards จำแนกเป็น 8 หัวข้อ โดยใช้การวิเคราะห์แบบอนุमान (Paired Sample T-test) ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงการทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

หัวข้อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม	รายงานประจำปี			เว็บไซต์		Sig.	
	Min	Max	Mean	Max	Min		Mean
หมวดวัสดุ (3 คะแนน)	0	3	0.63	0	2	0.03	*0.000
หมวดพลังงาน (4 คะแนน)	0	4	0.96	0	4	0.09	*0.000
หมวดน้ำ (5 คะแนน)	0	5	0.77	0	4	0.07	*0.000
หมวดความหลากหลายทางชีวภาพ (4 คะแนน)	0	4	0.91	0	4	0.15	*0.000
หมวดการปล่อยก๊าซ (7 คะแนน)	0	6	0.50	0	7	0.11	*0.000
หมวดน้ำทิ้งและของเสีย (5 คะแนน)	0	4	0.30	0	1	0.04	*0.000
หมวดความร่วมมือ (1 คะแนน)	0	1	0.20	0	0	-	*0.000
หมวดการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย (2 คะแนน)	0	2	0.64	0	2	0.04	*0.000
รวม			4.91			0.53	*0.000

* ระดับนัยสำคัญที่ 0.001

จากตารางที่ 4.5 แสดงความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทรวมทั้งสิ้น 32 ข้อ ซึ่งแสดงตามหมวดของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในหมวดวัสดุ หมวดพลังงาน หมวดน้ำ หมวดความหลากหลายทางชีวภาพ หมวดการปล่อยก๊าซ หมวดน้ำทิ้งและของเสีย หมวดความร่วมมือ และหมวดการประเมิน

สิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย ค่าเฉลี่ยรวมในรายงานประจำปี คือ 4.91 คะแนน และค่าเฉลี่ยในเว็บไซต์ของบริษัทคือ 0.53 คะแนน จากทั้งหมด 31 คะแนน เมื่อทดสอบความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์บริษัทพบว่ามีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีสูงกว่าในเว็บไซต์ของบริษัท

4.3 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

ภายหลังจากการศึกษาลักษณะและระดับ และความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อทดสอบว่าตัวแปรที่นำมาใช้ไม่มีความสัมพันธ์กัน และมีความอิสระต่อกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 แสดงการทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation)

	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก(AR)	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(AR)	ช่องทางการสื่อสาร(AR)	การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม(AR)	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก(web)	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(web)	ช่องทางการสื่อสาร(web)	การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม(web)
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก(AR)	1	.653**	.538**	.357**	.165**	.270**	.196**	.190**
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(AR)		1	.483**	.411**	.121*	.306**	.243**	.180**
ช่องทางการสื่อสาร(AR)			1	.235**	.179**	.223**	.234**	.114*
การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม(AR)				1	.162**	.235**	.236**	.221**
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก(web)					1	.758**	.559**	.404**
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(web)						1	.604**	.422**
ช่องทางการสื่อสาร(web)							1	.226**
การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม(web)								1
VIF	1.999	1.881	1.495		2.586	2.844	1.671	

** ระบุด้วยนัยสำคัญที่ 0.01, * ระบุด้วยนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.6 การทดสอบค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็น 2 แหล่ง คือ ในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทพบว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard ทั้ง 3 หัวข้อ ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเสียหลัก กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง และช่องทางการสื่อสาร โดยผลการศึกษาแยกตามหัวข้อ พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเสียหลัก กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง และช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามกรอบ ASEAN CG Scorecard มากส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards ให้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้การตรวจสอบ Multicollinearity ด้วยค่า Variance Inflation Factor (VIF) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 1.49 ถึง 2.81 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงตัวแปรมีความเป็นอิสระจึงไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity

การทดสอบอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) ซึ่งมีสมการดังนี้

$$\text{Model A } ED_{ar} = \beta_0 + \beta_1 \text{Role}_{1ar} + \beta_2 \text{Role}_{2ar} + \beta_3 \text{Role}_{3ar} + \beta_4 \text{AGE} + \beta_5 \text{SIZE} + \beta_6 \text{D/E} + \beta_7 \text{AUD} + \epsilon_i$$

$$\text{Model B } ED_{web} = \beta_0 + \beta_1 \text{Role}_{1web} + \beta_2 \text{Role}_{2web} + \beta_3 \text{Role}_{3web} + \beta_4 \text{AGE} + \beta_5 \text{SIZE} + \beta_6 \text{D/E} + \beta_7 \text{AUD} + \epsilon_i$$

$$\text{Model c } ED_{ar} = \beta_0 + \beta_1 \text{Role}_{ar} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{D/E} + \beta_5 \text{AUD} + \epsilon_i$$

$$\text{Model D } ED_{web} = \beta_0 + \beta_1 \text{Role}_{web} + \beta_2 \text{AGE} + \beta_3 \text{SIZE} + \beta_4 \text{D/E} + \beta_5 \text{AUD} + \epsilon_i$$

โดยที่

ED_{ar} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี
วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

ED_{web} = การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์
วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์

$Role_{ar}$ = การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปี
วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปี

$Role_{1ar}$ = คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักในรายงานประจำปี
วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปี

Role2_{ar} = คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองใน รายงานประจำปี	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
Role3_{ar} = คะแนนช่องทางการสื่อสารใน รายงานประจำปี	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
Role_{web} = การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มี ส่วนได้เสียในเว็บไซต์	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
Role1_{web} = คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักใน เว็บไซต์	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
Role2_{web} = คะแนนกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองใน รายงานเว็บไซต์	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
Role3_{web} = คะแนนช่องทางการสื่อสารใน เว็บไซต์	วัดจากค่าคะแนนจากการ Checklist แบบเก็บ ข้อมูลการกำกับดูแลกิจการหัวข้อบทบาทของผู้ มีส่วนได้เสียในเว็บไซต์
AGE = อายุของกิจการ	จำนวนปีนับตั้งแต่วันที่ก่อตั้งบริษัทจนถึงปี พ.ศ. 2561 เศษเดือนปัดขึ้น
SIZE = ขนาดของกิจการ	สินทรัพย์รวมปี พ.ศ. 2561
D/E = อัตราส่วนหนี้ต่อทุน	อัตราส่วนหนี้สินต่อทุนปีพ.ศ. 2561
AUD = ประเภทผู้สอบบัญชี	1 แทน สำนักงานสอบบัญชี Big 4 0 แทน สำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ Big 4

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model)

Model	Main				Roburtness			
	Model A		Model B		Model C		Model D	
	B	t(Sig.)	B	t(Sig.)	B	t(Sig.)	B	t(Sig.)
(Constant)	-1.308	-1.265(.208)	-154	-.552(.582)	-1.192	-1.036(.302)	-.189	-.669(.504)
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียรวม (รายงานประจำปี)					.301	5.940(.000**)		
บทบาทของผู้มีส่วนได้เสียรวม (เว็บไซต์)							.088	5.630(.000**)
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก (รายงานประจำปี)	.237	1.708(.089)						
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก (เว็บไซต์)			.061	1.294(.197)				
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(รายงานประจำปี)	.484	3.168(.002**)						
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง(เว็บไซต์)			.216	3.794(.000**)				
ช่องทางการสื่อสาร(รายงานประจำปี)	.029	.103(.918)						
ช่องทางการสื่อสาร (เว็บไซต์)			-.168	-1.825(.070)				
อายุของกิจการ	-.003	-.177(.860)	3.628E-5	.006(.995)	-.006	-.305(.870)	-.001	-.099(.921)
ขนาดของกิจการ	4.211E-6	2.916(.004**)	5.712E6	11.725(.000**)	4.234E-6	2.932(.004**)	5.652E-6	11.394(.000**)
โครงสร้างเงินทุน	.029	.883(.378)	.000	.010(.992)	.034	1.058(.291)	.000	.034(.973)
ประเภทผู้สอบบัญชี	.891	1.572(.118)	.045	.231(.817)	.967	1.715(.088)	.058	.305(.761)
R Square		.227		.528		.219		.504
Adjusted R Square		.200		.511		.200		.491
F-Value(Sig)		8.310(.000**)		31.586(.000**)		11.227(.000**)		40.573(.000**)

** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01, *ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 4.7 แสดงอิทธิพลทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) ดังสมการต่อไปนี้

Model A พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง และขนาดของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก ช่องทางการสื่อสาร อายุของกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

Model B พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง และขนาดของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 มี อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก และช่องทางการสื่อสาร อายุของกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ของบริษัท

Model C ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (คะแนนรวม) และขนาดของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลของอายุกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี

Model D ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (คะแนนรวม) และขนาดของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ไม่พบอิทธิพลของอายุกิจการ โครงสร้างเงินทุน และประเภทผู้สอบบัญชีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ของบริษัท

ทั้งนี้ การศึกษาอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละด้านต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ตามสมมติฐาน 6 ข้อ สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 4.8 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 แสดงผลการสรุปการทดสอบสมมติฐาน

	สมมติฐาน	ผลลัพธ์
H1a	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี	ปฏิเสธ
H1b	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเว็บไซต์	ปฏิเสธ
H2a	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี	ยอมรับ
H2b	กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเว็บไซต์	ยอมรับ
H3a	ช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี	ปฏิเสธ
H3b	ช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในเว็บไซต์	ปฏิเสธ

บทที่ 5

บทสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะ และระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม เพื่อทดสอบความแตกต่างของระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ในปี พ.ศ. 2561 จำนวน 206 บริษัท โดยใช้แบบเก็บข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยประยุกต์จากกรอบรายงานการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CGR) และแบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อมซึ่งทำการประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการวัดจากค่าคะแนนจากการตรวจสอบรายการ (Checklist) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์บริษัท และใช้การวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Model) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งในบทที่ 5 นี้จะมีหัวข้อการนำเสนอ ดังนี้

- 5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา
- 5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
- 5.3 ข้อจำกัดการศึกษา
- 5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

5.1 บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษา

บทสรุปและการอภิปรายผลการศึกษานี้ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับวัตถุประสงค์ และ อภิปรายผลการศึกษาเปรียบเทียบกับงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

สรุปผลการศึกษาพบว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 206 บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม โดยเป็นบริษัทในกลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร 51 บริษัท กลุ่มทรัพยากร 45 บริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม 89 บริษัท และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง 21 บริษัท ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Asean CG Scorecard) แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก ซึ่งประกอบด้วย พนักงาน เจ้าหนี้ ลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่ง จากการศึกษาพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักโดยมีคะแนนทั้งหมด 12 คะแนน

ในรายงานประจำปีมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 8.22 คะแนน หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับพนักงาน ในหัวข้อคณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 95.63 เนื่องจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นผลประโยชน์หลังออกจากงาน ตามมาตรฐานรายงานทางการเงินฉบับที่ 19 เกี่ยวกับผลประโยชน์พนักงานสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ที่บริษัทจะต้องตั้งสำรองไว้เพื่อจ่ายให้แก่พนักงานหลังออกจากงาน (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560)

สำหรับเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 1.91 คะแนน กลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับลูกค้า ในหัวข้อคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่อย่างไรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 25.73 เนื่องจากหน้าเว็บไซต์เป็นอีกหนึ่งช่องทางการซื้อขายที่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน การสร้างความพึงพอใจในแบรนด์ให้แก่ลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของณัฐา ฉางชูโต (2559) ซึ่งตามหลักการสร้างแบรนด์ ลูกค้าเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่สำคัญเป็นอันดับแรก ที่บริษัทจะต้องแสดงความรับผิดชอบ เพราะฉะนั้นการรับรู้ และประสบการณ์ของลูกค้าไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม จะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้า และบริษัทให้มีความยั่งยืน

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง

กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง ได้แก่ องค์กรสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง โดยมีความคะแนนทั้งหมด 11 คะแนน

ในรายงานประจำปีมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 7.65 คะแนน หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยมากที่สุดโดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับสังคม ในหัวข้อบริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือไม่คิดเป็นร้อยละ 96.60 ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ Goddard (2004) พบว่าบริษัทในฐานะที่เป็นพลเมืองดีของสังคมโดยการเปิดเผยข้อมูลให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียเห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อสิ่งแวดล้อม

สำหรับเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 คะแนน กลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับชุมชน ในหัวข้อคณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่ อย่างไรก็ตามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.20 สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตของ Kraisornsuthasinee and Swierczek (2006) พบว่าบริษัทส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ในลักษณะเป็นผู้บุกเบิกโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และสังคม

การอภิปรายผลในครั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งองค์กรสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน เป็นผู้มีส่วนได้เสียที่มีพลังในการกดดันให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีอิทธิพลอย่างมากต่อบริษัทอีกด้วย

ช่องทางการสื่อสาร

ช่องทางการสื่อสารที่ให้ผู้มีส่วนได้เสียหลัก และผู้มีส่วนได้เสียรองมีส่วนในการเข้าถึงหรือแจ้งเรื่องร้องเรียนต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง มีการเปิดเผยข้อมูลของบทบาทของช่องทางการสื่อสาร โดยมีคะแนนทั้งหมด 3 คะแนน

ในรายงานประจำปีมีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 2.16 คะแนน หมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับช่องทางการร้องเรียน ในหัวข้อบริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.70

สำหรับเว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 1.07 คะแนน กลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยมากที่สุด โดยบริษัทส่วนใหญ่ในความสัมพันธ์กับการเปิดเผยเกี่ยวกับช่องทางการร้องเรียน ในหัวข้อบริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 44.17 เช่นเดียวกับรายงานประจำปี สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐา ฉางชูโต (2559) พบว่าผู้มีส่วนได้เสียสามารถร้องเรียนหรือแจ้งเบาะแส ได้กรณีที่ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการถูกเอารัดเอาเปรียบ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีความพึงพอใจต่อบริษัท

เนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลในเว็บไซต์มีระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้ต่ำกว่ารายงานประจำปี จากการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยยังพบว่า บริษัทมีการเปิดเผยในรูปแบบไฟล์ PDF ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกันกับรายงานประจำปี คิดเป็นร้อยละ 21 หรือในบางบริษัทไม่มีการเคลื่อนไหวเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 25 ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Jose and Lee (2007) ที่สามารถรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ของบริษัทได้จำนวน 111 บริษัท จาก 206 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 54

ลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมตามดัชนี Global Reporting Initiatives ฉบับ GRI Standards

จากผลการศึกษาพบว่ามีการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีคะแนนรวมทั้งหมด 31 คะแนน โดยในรายงานประจำปีมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.91 คะแนน เรียงลำดับหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ หมวดพลังงานมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.96 คะแนน หมวดความหลากหลายทางชีวภาพมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 คะแนน หมวดน้ำมี

ปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 คะแนน หมวดการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่าย มีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.64 คะแนน หมวดวัสดุมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.63 คะแนน หมวดการปล่อยก๊าซมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.50 คะแนน หมวดน้ำทิ้งและของเสียมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.30 คะแนน และหมวดความร่วมมือมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.2 คะแนน โดยกลุ่มทรัพยากร มีระดับการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด (มัทนชัย สุทธิพันธุ์, 2555 และวิภา จงรัชชิสัตย์, 2559) และกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีระดับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมต่ำที่สุด (พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง, 2558 และ Chanatup et al., 2019)

สำหรับในเว็บไซค์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 คะแนน โดยเรียงลำดับหัวข้อการเปิดเผยข้อมูลจากมากที่สุดไปน้อยที่สุด ได้แก่ หมวดความหลากหลายทางชีวภาพมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.15 คะแนน หมวดปล่อยก๊าซมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.11 คะแนน หมวดพลังงานมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.09 คะแนน หมวดน้ำมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.07 คะแนน หมวดน้ำทิ้งและของเสีย และการประเมินสิ่งแวดล้อมของผู้จัดจำหน่ายมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.04 คะแนน และหมวดวัสดุมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.03 คะแนน และสุดท้ายหมวดความร่วมมือมีปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเฉลี่ยเท่ากับ 0.00 คะแนน โดยกลุ่มทรัพยากรมีระดับการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด และหมวดธุรกิจวัสดุก่อสร้าง ในกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีระดับการเปิดเผยข้อมูลต่ำที่สุด (Suttipun and Stanton, 2012)

การอภิปรายผลในครั้งนี้ กับงานวิจัยในอดีตพบว่าบริษัทในประเทศไทยส่วนใหญ่มีระดับการรายงานข้อมูลสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบ การจัดทำรายงานของ GRI ในระดับต่ำโดยเฉลี่ยไม่เกิน 10% และจากการรวบรวมข้อมูลของผู้วิจัยพบว่ากลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมมีการจัดทำรายงานพัฒนาความยั่งยืนแยกต่างหากจากรายงานประจำปีสูงที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา จงรัชชิสัตย์ (2559)

5.1.2 ความแตกต่างในการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมระหว่างรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจากบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการจากแบบการประเมิน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies (CGR) โดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) กำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อใช้เป็น โดยบริษัทส่วนใหญ่เปิดเผยในรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นแหล่งที่ผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับ เป็นที่นิยมของผู้มีส่วนได้เสียในการรับข้อมูล และเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย (Wiseman, 1982) และจากผลการศึกษาบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียที่สูงกว่าและมีความครบถ้วนของข้อมูลมากกว่าในเว็บไซต์ของบริษัท และงานวิจัยของ Sobhani et al. (2012) ที่สนับสนุนว่า ผู้ใช้ข้อมูลไม่ได้ใช้ประโยชน์จากรายงานทางอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มที่ และปริมาณการเปิดเผยข้อมูลยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก เนื่องจากการขาดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ส่วนใหญ่มีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และ Jose and Lee (2007) พบว่าบริษัทมีการการเปิดเผยข้อมูล

ด้านสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์ยังมีการปริมาณน้อย ดังนั้นบริษัทควรที่จะเพิ่มระดับการเปิดเผย เพื่อตอบสนองต่อความกังวลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและข้อกำหนดต่างๆ

สำหรับการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงเปิดเผยสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีสูงกว่าเว็บไซต์ เนื่องจากในปี พ.ศ. 2556 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในเอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ ได้แก่ แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี รายงานประจำปี ในเว็บไซต์ของบริษัท และแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ (แบบ 69-1) โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2562) โดยผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อมูลของบริษัทในการเปิดเผยนอกเหนือจากรายงานประจำปี นั่นก็คือ รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบริษัทส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีจำนวน 124 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 60.19 และเปิดเผยข้อมูลในรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน 71 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 34.47 และนำรายงานพัฒนาความยั่งยืนรวมอยู่ในรายงานประจำปีจำนวน 6 บริษัท คิดเป็นร้อยละ 2.91 และรูปแบบการนำเสนอการเปิดเผยข้อมูล บริษัทส่วนใหญ่มีการรายงานในรูปแบบข้อความมากที่สุดทั้งในรายงานประจำปี แต่เว็บไซต์มีการเปิดเผยข้อมูลในรูปแบบ ตัวเลข รูป กราฟ สูงกว่าในรายงานประจำปี เนื่องจากอาจจะเป็นการรายงานที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้ใช้อ้างอิง การเปิดเผยข้อมูลด้านบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในรายงานประจำปีมีการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียหลักมากที่สุดเนื่องจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีความสนใจในข้อมูลทางการเงินและไม่ใช้การเงินในการตัดสินใจ ในขณะที่เว็บไซต์เป็นข้อมูลที่เข้าถึงง่ายมีความทันสมัย และเป็นกลุ่มที่ไม่ได้สนใจในข้อมูลทางการเงิน ในเว็บไซต์จึงมีการเปิดเผยข้อมูลของผู้มีส่วนได้เสียรองมากที่สุด ซึ่งเชื่อมโยงกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสีย ที่มีแนวคิดที่ว่าบริษัทจะตอบสนองความต้องการ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มของกิจการ และพลังของผู้มีส่วนได้เสียสามารถกดดันให้บริษัทต้องปฏิบัติตามแรงกดดันของผู้มีส่วนได้เสีย ดังนั้นบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง จึงพยายามเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท (วิภา จงรักษ์สัตย์, 2559)

5.1.3 ทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย: กรณีอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง” จากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทประจำปี 2561 ซึ่งทำการศึกษาลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และทดสอบอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Asean CG Scorecard) กลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมี

ความสัมพันธ์ในเชิงบวก เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ของวงจรสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang and Kung (2010) พบความสัมพันธ์เชิงบวกอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม เนื่องจากองค์กรสิ่งแวดล้อมมักให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญเนื่องจากสิ่งเหล่านี้สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่า เป็นผลให้ภายในอุตสาหกรรมดังกล่าวจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Cho and Patten, 2007, Cowen et al, 1987, Patten, 1991) บริษัทในอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงจะถูกกดดันจากองค์กรสิ่งแวดล้อมให้มีการเปิดเผยข้อมูลสูงกว่าอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำ ในด้านของสังคมและชุมชน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์ (2560) พบว่าการสร้างมีส่วนร่วมในสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยมีกิจกรรมให้มีการตัดสินใจร่วมกันระหว่างบริษัท และชุมชน ร่วมกันหารือเพื่อให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภา งามชูโต (2559) พบว่าการสื่อสารแบรนด์ของบริษัท โดยการสื่อสารจัดกิจกรรมโครงการเพื่อสังคมและชุมชน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาพลักษณ์ของบริษัทโดยผ่านกลไกของการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการตัดสินใจและเข้าร่วมในการจัดการธุรกิจเพื่อสร้างความไว้วางใจ การเคารพซึ่งกันและกัน ตลอดจนสร้างรูปแบบของความรับผิดชอบร่วมกัน เนื่องจากการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นบริษัทจึงมีการเปิดเผยข้อมูลในเอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะอย่างเช่น รายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท แสดงให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลต่อสังคมเป็นสัดส่วนที่มาก นอกเหนือจากนี้งานวิจัยของกันยพร ชีรวะดิน และคณะ (2560) พบว่าการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความสำคัญมากและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการจัดการกิจการเพื่อสังคม บริษัทจะประสบความสำเร็จได้ต้องสามารถสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้เสีย โดยบริษัทสร้างคุณค่าด้วยการแสดงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้แนวคิดทางธุรกิจ คุณธรรม ความยั่งยืน และความรับผิดชอบต่อดำเนินการไปพร้อมกัน เพราะผู้มีส่วนได้เสียคือกลุ่มและบุคคลที่อาจมีผลต่อหรือได้รับผลกระทบจากความสำเร็จของของบริษัท อีกทั้งองค์กรสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน เป็นผู้ที่มีอิทธิพล และให้ความสนใจต่อบริษัทเป็นอย่างมาก ทำให้บริษัทต้องมีความรับผิดชอบต่อ และคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียในกลุ่มนี้เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และเพื่อความยั่งยืนของบริษัท (รัชตะ ตั้งศิริพัฒน์ และวิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร, 2546)

กลุ่มผู้มีส่วนได้หลัก ไม่มีอิทธิต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ โดยกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตามหลักของการกำกับดูแลตามกรอบ Asean CG Scorecard 2018 ได้แก่ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ลูกค้า คู่ค้า และคู่แข่ง ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักไม่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ตาม แต่เป็นไปตามผล Conrad (2005) พบว่าการศึกษายังไม่เป็นที่ประจักษ์ และงานวิจัยส่วนใหญ่ยังคงไม่เพียงพอสำหรับการศึกษากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวเนื่องจากงานส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้น

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลักมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุรณภพ สมเศรษฐ์ ภิรายุ แสนบุตดา และมนวิกา ผดุงสิทธิ์ (2556) พบว่าการจัดให้มีระบบทางด้านความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงาน ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน หรือระบบสำหรับการสร้างและรักษาความปลอดภัยในงาน เช่น มีการจัดอบรมด้านความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมรวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการรักษา นอกจากนี้งานวิจัยของ Robert (1992) ได้อธิบายว่าเจ้าหน้าที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินเพื่อคาดการณ์ความสามารถในชำระหนี้ของบริษัท และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hossain et al. (2004) ที่พบว่าการก่อกวนทางการเงินมีบทบาทสำคัญ การพึ่งพาตราสารหนี้ในระดับที่สูงขึ้นนั้นกระตุ้นให้มีการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เป็นผลให้บริษัทมีความเต็มใจที่เปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมเพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าหน้าที่ ในส่วนของกลุ่มลูกค้า คู่ค้าและคู่แข่ง มีงานวิจัยของ Huang and Kung (2010) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าส่วนแบ่งการตลาดที่สูงขึ้นมีแนวโน้มที่จะแสดงให้เห็นถึงการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมที่สูงขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการรักษาความเป็นผู้นำและความสามารถในการแข่งขันภายในอุตสาหกรรม และสอดคล้องผลการศึกษาคู่ค้าและคู่แข่งของ Dupire and M'Zali (2018) ความสามารถทางการตลาดมีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับประสิทธิภาพของบริษัทสำหรับบริษัทในอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูง โดยแสดงให้เห็นว่าบริษัทที่แข่งขันกันสูงควรใช้ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการส่วนแบ่งทางการตลาด ผลลัพธ์ชี้ให้เห็นว่าแรงกดดันในการแข่งขันนำไปสู่การเพิ่มกิจกรรมทางสิ่งแวดล้อม และการแข่งขันช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพทางสังคมต่อผู้มีส่วนได้เสียหลักในระดับที่สูงกว่าผลการดำเนินงานทางสังคมที่มีต่อผู้มีส่วนได้เสีย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Conrad (2005) หากบริษัทมีสินค้าหรือบริการที่รักษาสิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงกว่าบริษัทที่ไม่คำนึงถึงการผลิตสินค้าและบริการที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

ช่องทางการสื่อสาร เป็นตัวกลางให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้ง 2 กลุ่มสามารถติดต่อ แจ้งเบาะแส เรื่องร้องเรียน ให้แก่บริษัท โดยบริษัทจะได้รับข้อมูลต่างๆ และนำไปสู่การพัฒนา และปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารกิจการ ผลการศึกษาพบว่าช่องทางการสื่อสารไม่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในรายงานประจำปีและเว็บไซต์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้ แต่เป็นไปตามผลการศึกษาของสานิตย์ หนูนิล (2561) พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียนั้นยังคงเป็นกรอบการศึกษาที่ยังไม่สามารถหาผลการศึกษาเชิงประจักษ์ได้ การดำเนินงานด้านการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้เสียยังถือเป็นเรื่องใหม่ของบริษัทในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่าการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียช่องทางการสื่อสารมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในเว็บไซต์อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว (2556) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเป็นปัจจัยโดยตรงในการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม แต่ยังคงเป็นอันดับสุดท้ายที่บริษัทคำนึงถึง เนื่องจากช่องทางการติดต่อสื่อสารเป็นเพียงสนทนาทางเดียว

ขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมทั้งในรายงานประจำปี และในเว็บไซต์ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุกกา พึงจิตต์ ประไพ (2551) และ สุณีย์ วัฒนะ(2556) ที่พบว่าขนาดของบริษัทที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม กล่าวคือบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะมีระดับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่าบริษัทที่มีขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามงานวิจัยของพีไลวรรณ พันธุ์เพ็ง (2558) พบว่าอายุของกิจการไม่พบความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ และงานวิจัยของ Roberts (1992) พบว่าโครงสร้างเงินทุนไม่พบความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ และงานวิจัยของมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ผลการศึกษาพบว่าประเภทผู้สอบบัญชีไม่พบความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ปี พ.ศ. 2561 ผู้วิจัยพบประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถจำแนกได้ 2 ประการ คือ ประโยชน์เชิงทฤษฎี และประโยชน์เชิงปฏิบัติ

ประโยชน์เชิงทฤษฎี

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบเก็บข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียโดยประยุกต์จากกรอบรายงานการประเมินคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CGR) และแบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อมซึ่งทำการประยุกต์มาจากงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องมาเป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ โดยทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำมาอธิบายถึงลักษณะและระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและสิ่งแวดล้อม และอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียมีคะแนนรวมทั้ง 26 คะแนน โดยในรายงานประจำปี คือ 18.03 คะแนน และค่าเฉลี่ยในเว็บไซต์ของบริษัทคือ 5.03 คะแนน และมี การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมซึ่งมีคะแนนรวมทั้ง 31 คะแนน มีค่าเฉลี่ยรวมในรายงานประจำปี คือ 4.92 คะแนน และค่าเฉลี่ยในเว็บไซต์ของบริษัทคือ 0.53 ซึ่งในแต่ละปี พ.ศ. 2561 จะเห็นได้ว่าบริษัทมีค่าคะแนนของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และสิ่งแวดล้อม ในรายงานประจำปีสูงกว่าในเว็บไซต์ของบริษัท (Jose and Lee, 2007) เนื่องจากรายงานประจำปีเป็นแหล่งที่มีการยอมรับ เป็นที่นิยมของผู้มีส่วนได้เสียในการรับข้อมูล และเป็นรูปแบบการรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในขณะที่เว็บไซต์ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย แต่ยังเป็นเพียงความสนใจของบริษัทในการเปิดเผยข้อมูล ทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียสามารถอธิบายถึงอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อม จากการศึกษาพบอิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อม ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และ 0.1 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียแนวคิดใหม่คือ แนวทางผู้มีส่วนได้เสียสำหรับการจัดการ ที่สนับสนุน ว่าผู้บริหารต้องสร้างความพอใจ

ต่อบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของบริษัทต่อผู้มีส่วนได้เสียที่นิ่งเฉย เช่น ชุมชนท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็คือกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรองจากการศึกษา จะเห็นได้ว่าการเปิดเผยบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อมเป็นการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามหรืออธิบายวิธีการ คือให้บริษัทตัดสินใจว่าจะเปิดเผยหรือไม่ หากไม่เปิดเผยต้องให้เหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูล โดยในประเทศไทยยังไม่มีรูปแบบที่แน่นอน แต่เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย จึงทำให้บริษัทเปิดเผยข้อมูล ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียรองมากที่สุด ได้แก่ องค์กรสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลสูงในการกดดัน และมีความคาดหวังให้บริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลทั้งข้อมูลของบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และข้อมูลสิ่งแวดล้อม เพื่อได้รับรู้ภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท การคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย หากบริษัทสามารถตอบสนองความต้องการ และความคาดหวังได้ จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน บริษัทอยู่ได้ สิ่งแวดล้อมอยู่ได้ ดังนั้นทฤษฎีผู้มีส่วนได้เสียจึงเป็นรากฐานสำคัญต่อการสร้างแนวคิดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัท โดยคำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษา ลักษณะ และระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ความแตกต่างการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม อิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัท ปี พ.ศ. 2561 มีการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย และสิ่งแวดล้อม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะทำให้บริษัทอื่นๆ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือมีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำความคาดหวังจากผู้มีส่วนได้เสียเพื่อเพิ่มความยั่งยืนกิจการ อีกทั้งการทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ใช้ข้อมูลทั้งผู้มีส่วนได้เสียหลัก และผู้มีส่วนได้เสียรองสามารถใช้ข้อมูลจากเรื่องดังกล่าวมาประกอบในการพิจารณาหรือตัดสินใจลงทุนว่าบริษัทนั้นได้ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่บริษัท นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าแบบเก็บข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและแบบเก็บข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการศึกษาที่เกี่ยวข้องในอนาคตได้

5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อจำกัดเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประชากร ดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ ปี พ.ศ. 2561 เพียง 2 แหล่ง ผู้วิจัยจึงกำหนดเป็นข้อจำกัดการศึกษา เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทยยังมีสื่อที่ใช้ในการเปิดเผยข้อมูลอีกหลากหลาย อาทิ รายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเลือกใช้สื่อรายงานประจำปีในการเก็บรวบรวมข้อมูลบริษัท เนื่องจากรายงานประจำปีเป็นแหล่งที่มีการยอมรับ เป็นที่นิยมของผู้มีส่วนได้เสีย ในการรับข้อมูล และเป็นรายงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย ที่บังคับให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องจัดทำรายงานและเผยแพร่ให้แก่ผู้ใช้ข้อมูล และเว็บไซต์ซึ่งเป็นรายงานที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย ทันสมัย และเป็นข้อมูลที่ทันเวลาสำหรับผู้ต้องการใช้ข้อมูล

2. ข้อจำกัดการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยวิธีการวัดค่าคะแนนจากการ Checklist เนื่องจากวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการวัดค่าคะแนนจากการ Checklist เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการวัดค่าคะแนนจากการ Checklist ทำให้ข้อมูลในเชิงปริมาณเท่านั้นไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพได้

3. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้ประชากรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ และดำเนินกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสูงกว่ากลุ่มอื่น

5.4 ข้อเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต

การศึกษาคั้งนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะ และระดับการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียและการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อม และทดสอบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูง ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี และเว็บไซต์ ประจำปี พ.ศ. 2561 เพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของการศึกษา ผู้วิจัยเสนอแนะงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. การศึกษาคั้งนี้เลือกใช้สื่อรายงานประจำปี เนื่องจากเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมในการใช้ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลและเป็นที่ยอมรับ สำหรับเว็บไซต์ของบริษัทเป็นแหล่งที่ทันสมัยและเข้าถึงง่าย ซึ่งการศึกษาคั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมจากสื่ออื่น ๆ ของบริษัท รายงานการพัฒนาย่างยั่งยืน รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น

2. ขยายขอบเขตการศึกษา จากการศึกษาในคั้งนี้ใช้ประชากรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์เพียงกลุ่มเดียว ซึ่งในการศึกษาคั้งต่อไปอาจศึกษาบริษัทที่มีได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ MAI

3. หัวข้อวิจัยในอนาคตอาจศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลของประเทศต่างๆในอาเซียน

บรรณานุกรม

- กั้งสตาล แก้วทานาม และคณะ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการที่ประเมินโดยสมาคมส่งเสริมกรรมการบริษัทไทยกับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *WMS Journal of Management Walailak University*, 6(1), 44-53.
- กัณยพร อีร์เวคิน และคณะ. (2560). กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับประสิทธิผลการบริหาร จัดการกิจการเพื่อสังคมด้านอุตสาหกรรมอาหารอินทรีย์ในประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 1-12.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2558). เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย *Research Instrument*. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 12(58), 13-24.
- ชื่นกมล สีนบางหว่า และฐิตาภรณ์ สีนจรรยาศักดิ์. (2560). ผลกระทบของการบัญชีสังคมและความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อความยั่งยืนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 161-168.
- ฐิติมา กิ่งแก้ว. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมตามความสมัครใจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- ณภัทร เอี่ยมวชิรสกุล. (2559). *ASEAN Corporate Governance Scorecard และ กลไกบรรษัทภิบาล* ส่งผลอย่างไรต่อผลประกอบการและความเสี่ยงของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: *ประเทศไทย มาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ และ ประเทศไทย*. *วิทยานิพนธ์ (วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐา ฉางชูโต. (2559). การวิเคราะห์ปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสื่อสารแบรนด์. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 8(2), 93-114 .
- ณิชวรรณ วิชัยดิษฐ์, ไพบูลย์ ผจงวงศ์ และศศิวิมล มีอำพล. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 2*.
- ธีรพร ทองชะโชค. (2556). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกำกับดูแลกิจการ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย และความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์: *การทบทวนวรรณกรรม*. *วารสารนักบริหาร Executive Journal*, 13(2), 80-88.
- ธีรพร ทองชะโชค และอาคม ใจแก้ว. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 30(1), 23-51.
- บุรณภาพ สมเศรษฐ์ และคณะ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดขององค์กร ความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานด้านการเงิน. *วารสารวิชาชีพบัญชี*, 9(24), 35-58.

- เบญจวรรณ ศุภภัทรพร. (2561). ผลกระทบของระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 4(2), 171-190.
- เบญจวรรณ โสขวัญฟ้า. (2559). การเปิดเผยข้อมูลภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดีและผลประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสีย: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558. วิทยานิพนธ์ (บัญชีมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พิไลวรรณ พันธุ์เพ็ง. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1(1), 79-90.
- ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร. (2556). Sarbanes-Oxley Act และการกำกับดูแลกิจการในต่างประเทศสู่ธรรมาภิบาลในประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 35(138), 92-119.
- มัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2555). การเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัท: กรณีศึกษาบริษัทขนาดใหญ่ 50 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 34(132), 47-67.
- มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์. (2560). ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่ได้รับการรับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 12(2), 78-103.
- ยุวดี เครือรัฐติกาล. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการ กับตัวชี้วัดความสามารถในการ ทำกำไรของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี , 11(1), 41-50.
- วิจิตรา จำลองราษฎร์. (2561). ความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการความเสี่ยงในการล้มละลายและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 12(1), 60-81.
- วิภา จงรัชต์สัตย์. (2559). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(15), 128-144.
- วิริยา จงรัชต์สัตย์. (2561). การเปิดเผยข้อมูลทางสังคมและสิ่งแวดล้อมตามกรอบการจัดทำรายงานของ GRI: กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่มดัชนีเซท 100. วารสารเกษตรศาสตร์ธุรกิจประยุกต์, 12(17), 1-22.
- สมแก้ว รุ่งเลิศเกรียงไกร และยุพาวดี สมบูรณ์กุล. (2553). ธุรกิจและความรับผิดชอบต่อสังคม. วารสารวิทยาการจัดการ, 37(12), 65-76.
- सानิตย์ หนูนิล. (2561). การสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. วารสารนักบริหาร Executive Journal, 38(1), 37-45.

- สินีนาน วรงค์เทียนชัย, สุพรรณณี บัวสุข, พิพัฒน์ นนทนาธรณ์, และปกรณ์ ประจัญบาน. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร, 10(2), 107-121.
- สินีนาน นาคเลิศ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2559). ศึกษาอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการต่อการเปิดเผยข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารจุฬาลงกรณ์ปริทัศน์, 38(149), 1-37.
- สุภาวดี จันทร์โถม. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดองค์กร กับระดับการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรของกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี, สาขาวิชาการบัญชี
- สุรางค์ เห็นสว่าง. (2560). ผลกระทบจากระดับคะแนนการกำกับดูแลกิจการและโครงสร้างผู้ถือหุ้น ต่อผลตอบแทนส่วนเกินและผลประกอบการเชิงการเงิน: การศึกษาเชิงประจักษ์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 3(2), 35-51.
- เสกศักดิ์ จำเริญวงศ์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลกระทบ ที่มีต่อมูลค่าร่วมของกิจการ: กรณีประเทศไทย. วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, 21(2), 150-175.
- เสนีย์ พวงยานี, สิทธิชัย ธรรมเสนห์ และศศิธร วชิรปัญญาพงศ์. (2561). การกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ส่งผลต่อผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้น ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8.
- ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วารสาร ธุรกิจปริทัศน์, 10(2), 75-86.
- ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2555). หลักสำคัญของการกำกับดูแลกิจการ. วารสารบริหารธุรกิจ, 32(133), 1-4.
- อนันตชัย ยुरประถม. 2550. เปิดตำนาน CSR พิสูจน์คุณค่าจากภายใน. Productivity World, 12(70), 32-36.
- อำพรณ จันทโรกร และคณะ. (2560). การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีจริยธรรมเพื่อลดภาวะโลกร้อน โดยหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลตติยภูมิภาคใต้. Songklanagarind Journal of Nursing, 37(3), 121-133.
- Acaranupong, K. (2016). A Study of Environmental Accounting Disclosure: Evidence from Listed Companies on the Environmentally Sensitive Sectors in Thailand. วารสารวิชาชีพบัญชี ปีที่, 11(32), 72-98.

- Ahmad, A. (2012). *Environmental accounting & reporting practices: Significance and issues: A case from Bangladeshi companies*. *Global Journal of Management and Business Research*, 12(14), 118–127.
- Arshad, R., Othman, s. And Othman, R. (2012). *Islamic Corporate Social Responsibility, Corporate Reputation and Performance*. *International Scholarly and Scientific Research & Innovation*, 6(4), 643-647.
- Bayoud, N.S et al. (2012). *An Empirical Study of the Relationship between Corporate Social Responsibility Disclosure and Organizational Performance: Evidence from Libya*. *International Journal of Management and Marketing Research*, 5(3), 69-82.
- Chanatup et al. (2019) *ศึกษาเรื่องการรายงานทางการเงินแบบบูรณาการของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *REVISTA EVIDENCIACAO CONTABIL & FINANÇAS*, 7(2), 142-159.
- Deegan, C. and Gordon, B. (1996). *A Study of the Environmental Disclosure Practices of Australian Corporations*. *Accounting and Business Research*, 26. 187-199.
- Donaldson, T. and Preston, L.E. (1995). *The Stakeholder Theory of the Corporation: Concepts, Evidence, and Implications*. *The Academy of Management Review*, 20(1). 65-97.
- Driscoll, C. and Starik, M. (2004). *The Primordial Stakeholder: Advancing the Conceptual Consideration of Stakeholder Status for the Natural Environment*. *Journal of Business Ethics*, 49, 55–73.
- Ebimobowei, A. (2011). *Study of Social Accounting Disclosures in the Annual Reports of Nigerian Companies*. *Asian Journal of Business Management*, 3(3), 145-151.
- Fernández-Kranz, D and Santaló, J. (2010). *When Necessity Becomes a Virtue: The Effect of Product Market Competition on Corporate Social Responsibility*. *Journal of Economics & Management Strategy*, 19(2), 453-487.
- Goddard, T. (2004). *Corporate citizenship: Australian corporate attitudes towards stakeholder engagement*. *Journal of New Business Ideas and Trends*, 2(2), 12-28.
- Harrisob, J., Bosse, D., and Phillips, R. (2010). *Managing for Stakeholders, Stakeholder Utility Functions and Competitive Advantage*. *Strategic Management Journal*, 31(1), 58–74
- Huang, C.L. and Kung, F.H. (2010). *Drivers of Environmental Disclosure and Stakeholder Expectation: Evidence from Taiwan*. *Journal of Business Ethics*, 435-451.

- Holland, L. and Foo, Y. B. (2003). *Differences in environmental reporting practices in the UK and the US: the legal and regulatory context*. *British Accounting Review*, 35(1). 1-18.
- Hossain, M et al. (2004). *Voluntary Disclosure in an Emerging Capital Market: Some Empirical Evidence from Companies Listed on the Kuala Lumpur Stock Exchange*. *The International Journal of Accounting: Education and Research*, (17), 227-250.
- Jose, A. and Lee, S. (2007). *Environmental Reporting of Global Corporations: A Content Analysis based on Website*. *Disclosures Journal of Business Ethics* 307–321.
- Kraisornsuthasinee, S. & Swierczek, F. W. (2006). *Interpretations of CSR in Thai companies*. *JCC*. 22, 53-65.
- Llena, F et al. (2007). *Environmental disclosures and compulsory accounting standards: the case of Spanish annual reports*. *Business Strateg and the Environment*, 16(1). 50-63.
- Maden, C et al. (2012). *Linking corporate social responsibility to corporate reputation: a study on understanding behavioral consequence*. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, (58), 655-664.
- Saleh, M. (2009). *Corporate social responsibility disclosure in an emerging market: A longitudinal analysis approach*. *International Business Research*, 2(1). 131–141.
- Sobhani, I et al. (2012). *Sustainability disclosure in annual reports and websites: a study of the banking industry in Bangladesh*. *Journal of Cleaner Production*, 23(1), 75-85.
- Spitzeck, H. and Hansen, G.E. (2010). *Stakeholder Governance: How Stakeholders Influence Corporate Decision Making*. *International Journal of Business in Society*, 10(4). 378-391.
- Suttipun, M. and Stanton, P. (2012). *The Differences in Corporate Environmental Disclosures on Websites and in Annual Reports: A Case Study of Companies Listed in Thailand*. *International Journal of Business and Management*, 7(14) 18-31.
- Taib, E.M et al. (2012). *Relationship between corporate sustainability practices and financial performance: Evidence from the GRI reporting companies*. Working Paper. ค้นจาก https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2152124
- Wichianra, J. (2018). *Longitudinal study of Thai listed companies' environmental disclosures and current environmental shadow accounts*. degree of Doctor of Philosophy. RMIT University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
1	AH	บริษัท อาปิโก ไฮเทค จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
2	AI	บริษัท เอเชีย อินซูเลเตอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
3	AJ	บริษัท เอ.เจ.พลาสติก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
4	AKR	บริษัท เอกรัฐวิศวกรรม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
5	ALLA	บริษัท ออลล่า จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
6	ALUCON	บริษัท อลูคอน จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
7	AMC	บริษัท เอเชีย เมทัล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
8	APCS	บริษัท เอเชีย พรินซ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
9	APURE	บริษัท อกริเพียว โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
10	ASEFA	บริษัท อาซีฟา จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
11	ASIAN	บริษัท ห้างเย็นเอเชีย ซีฟู้ด จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
12	BAFS	บริษัท บริการเชื้อเพลิงการบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
13	BANPU	บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
14	BAT-3K	บริษัท ฮิตาชิ เคมิคอล สโตร์เจก แบตเตอรี่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
15	BCP	บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
16	BCPG	บริษัท บีซีพีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
17	BCT	บริษัท เบอร์ล่า คาร์บอน (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
18	BGC	บริษัท บีจี คอนเทนเนอร์ กลาส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
19	BGRIM	บริษัท บี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
20	BPP	บริษัท บ้านปู เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
21	BR	บริษัท บางกอกแบรินซ์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
22	BRR	บริษัท น้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
23	BSBM	บริษัท บางสะพานบาร์มิล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
24	CBG	บริษัท คาราบาวกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
25	CCP	บริษัท ผลิตภัณฑ์คอนกรีตชลบุรี จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
26	CEN	บริษัท แคปปิตอล เอ็นจิเนียริ่ง เน็ตเวิร์ค จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
27	CFRESH	บริษัท ซีเฟรชอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
28	CHOTI	บริษัท ห้างเย็นโซติวัฒน์ขนาดใหญ่ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
29	CITY	บริษัท ซิตี้ สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
30	CKP	บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
31	CM	บริษัท เชียงใหม่โพรเซสฟู๊ดส์ จำกัด(มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
32	CMAN	บริษัท เคมีแมน จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
33	COTTO	บริษัท เอสซีจี เซรามิกส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
34	CPF	บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
35	CPI	บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
36	CPT	บริษัท ซีพีที ไดรฟ์ แอนด์ เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
37	CRANE	บริษัท ชูโก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
38	CSC	บริษัท ฝาจีบ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
39	CSP	บริษัท ซีเอสพี สตีลเซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
40	CTW	บริษัท จรุงไทยไวร์แอนด์เคเบิล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
41	CWT	บริษัท ชัยวัฒนา แทนเนอรี่ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
42	DCC	บริษัท ไดนาสตีเซรามิค จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
43	DCON	บริษัท ดีคอนโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
44	DEMCO	บริษัท เด็มโก้ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
45	DRT	บริษัท ผลิตภัณฑ์ตราเพชร จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
46	EA	บริษัท พลังงานบริสุทธิ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
47	EASON	บริษัท อีซัน เพ้นท์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
48	EASTW	บริษัท จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
49	EE	บริษัท อีเทอเนล เอนเนอจี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
50	EGCO	บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
51	EPG	บริษัท อีสเทิร์นโพลีเมอร์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
52	ESSO	บริษัท เอสโซ่ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
53	F&D	บริษัท ฟู้ดแอนด์ดริงส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและเครื่องดื่ม
54	FMT	บริษัท ฟรุททาว เมททัล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
55	GC	บริษัท โกลบอล คอนเน็คชั่นส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
56	GEL	บริษัท เจนเนอรัล เอนจิเนียริง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
57	GFPT	บริษัท จีเอฟพีที จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
58	GGC	บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
59	GIFT	บริษัท แกรททิทูต อินฟินิท จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
60	GJS	บริษัท จี เจ สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
61	GLOW	บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
62	GPSC	บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
63	GSTEEL	บริษัท จี สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
64	GULF	บริษัท กัลฟ์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
65	GUNKUL	บริษัท กันกุลเอ็นเจเนียร์จิง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
66	GYT	บริษัท กู๊ดเยียร์(ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
67	HFT	บริษัท ฮิวฟง รับเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
68	HTC	บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและเครื่องดื่ม
69	HTECH	บริษัท แอสเซียน เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
70	ICHI	บริษัท อิชิตัน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและเครื่องดื่ม
71	IHL	บริษัท อินเทอร์เน็ต จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
72	INGRS	บริษัท อิงเกรส อินดัสเตรียล (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
73	INOX	บริษัท โปสโค-ไทยน็อกซ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
74	IRC	บริษัท อีโนเว รับเบอร์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
75	IRPC	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและสาธารณูปโภค
76	IVL	บริษัท อินโดรามา เวนเจอร์ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์
77	KBS	บริษัท น้ำตาลครบุรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและเครื่องดื่ม
78	KKC	บริษัท กุลธรเคอร์บี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร
79	KSL	บริษัท น้ำตาลขอนแก่น จำกัด (มหาชน)	เกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและเครื่องดื่ม

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
80	KTIS	บริษัท เกษตรไทย อินเตอร์เนชั่นแนล ซุการ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
81	LANNA	บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
82	LEE	บริษัท ลีพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
83	LHK	บริษัท โลหะกิจ เม็ททอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
84	LST	บริษัท ลำสูง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
85	M	บริษัท เอ็มเค เรสโตรองต์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
86	MALEE	บริษัท มาลีกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
87	MAX	บริษัท แมกซ์ เมทัล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
88	MCS	บริษัท เอ็ม.ซี.เอส.สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
89	MDX	บริษัท เอ็ม ดี เอ็กซ์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
90	MILL	บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
91	MINT	บริษัท ไมเนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
92	NEP	บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์ และ อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
93	NER	บริษัท นอร์ทอีส รับเบอร์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
94	NFC	บริษัท เอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
95	NPPG(GLO)	บริษัท เอ็นพีพีจี (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
96	OISHI	บริษัท โออิชิ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
97	osp	บริษัท โอสดสภา จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
98	PAP	บริษัท แปซิฟิกไพพ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
99	PATO	บริษัท พาโตเคมีอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
100	PB	บริษัท เพอร์ซิเดนท เบเกอร์รี่ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
101	PCSGH	บริษัท พี.ซี.เอส.แมชชีน กรุ๊ปโฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
102	PDI	บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	เหมืองแร่
103	PERM	บริษัท เฝิมสินสตีลเว็คส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
104	PK	บริษัท พัฒน์กล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
105	PM	บริษัท พรีเมียร์ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
106	PMTA	บริษัท พีเอ็ม โทรีเซน เอเชีย โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
107	PPP	บริษัท พรีเมียร์ โปรตักส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
108	PPPM	บริษัท พีพี ไพร้ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
109	PRG	บริษัท ปทุมไรซ์มิล แอนด์ แกรนารี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
110	PTG	บริษัท พีทีจี เอ็นเนอยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
111	PTL	บริษัท โพลีเพล็กซ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
112	PTT	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
113	PTTEP	บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
114	PTTGC	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
115	Q-CON	บริษัท ควอลิตี้คอนสตรัคชั่นโปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
116	RATCH	บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
117	RCI	บริษัท โรแยล ซีรามิค อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
118	RPC	บริษัท อาร์พีซีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
119	SAM	บริษัท สามชัย สตีล อินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
120	SAPPE	บริษัท เซ็ปเป้ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
121	SAT	บริษัท สมบูรณ์ แอ็ดวานซ์ เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
122	SAUCE	บริษัท ไทยเทพรส จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
123	SCC	บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด(มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
124	SCCC	บริษัท ปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
125	SCG	บริษัท สหโคเจน (ชลบุรี) จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
126	SCI	บริษัท เอสซีไอ อิเล็คทริก จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
127	SCN	บริษัท สแกน อินเตอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
128	SCP	บริษัท ทักษิณคอนกรีต จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
129	SFP	บริษัท อาหารสยาม จำกัด(มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
130	SGP	บริษัท สยามแก๊ส แอนด์ ปีโตรเคมีคัลส์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
131	SITHAI	บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
132	SKE	บริษัท สากล เอนเนอจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
133	SKN	บริษัท ส.กิจชัย เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
134	SLP	บริษัท สาลี พรินท์ติ้ง จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
135	SMIT	บริษัท สหมิตรเครื่องกล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
136	SMPC	บริษัท สหมิตรถังแก๊ส จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
137	SNC	บริษัท เอส เอ็น ซี พอร์เมอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
138	SNP	บริษัท เอส แอนด์ พี ซินดิเคท จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
139	SOLAR	บริษัท โซลาร์ตรอน จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
140	SORKON	บริษัท ส. ขอนแก่นฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
141	SPACK	บริษัท เอส. แพ็ค แอนด์ พรินท์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
142	SPCG	บริษัท เอสพีซีจี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
143	SPG	บริษัท สยามภัณฑ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
144	SPRC	บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
145	SSC	บริษัท เสริมสุข จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
146	SSF	บริษัท สุรพลฟู๊ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
147	ssi	บริษัท สหวิริยาสตีลอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
148	SSSC	บริษัท ศูนย์บริการเหล็กสยาม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
149	SST	บริษัท ทรัพย์ศรีไทย จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
150	STA	บริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
151	STANLY	บริษัท ไทยสแตนเลย์การไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
152	SUPER	บริษัท ซุปเปอร์ เอนเนอร์ยี คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
153	SUSCO	บริษัท ซัสโก้ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
154	SUTHA	บริษัท สุธากัญจน์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
155	TAE	บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
156	TASCO	บริษัท ทีบีโก้แอสฟัลท์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
157	TC	บริษัท ทรอปปิคอลแคนนิง (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
158	TCC	บริษัท ไทย แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
159	TCCC	บริษัท ไทยเซ็นทรัลเคมี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
160	TCJ	บริษัท ที.ซี.เจ.เอเชีย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
161	TCMC	บริษัท ทีซีเอ็ม คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
162	TFG	บริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
163	TFI	บริษัท ไทยฟิล์มอินดัสตรี จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
164	TFMAMA	บริษัท ไทยเพรซิเดนท์ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
165	TGPRO	บริษัท ไทย-เยอรมัน โปรดักส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
166	THE	บริษัท เดอะ สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
167	THIP	บริษัท ทานตะวันอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
168	THL	บริษัท ทุงคาฮาเบอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	เหมืองแร่
169	TIPCO	บริษัท ทีบีโก้ฟู้ดส์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
170	TIW	บริษัท ไทยแลนด์ไอออนเว็คส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
171	TKN	บริษัท เก้าแก่น้อย ฟู้ดแอนด์มาร์เก็ตติ้ง จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
172	TKT	บริษัท ที.กรุ๊ปไทยอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
173	TMD	บริษัท อุตสาหกรรมถังโลหะไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
174	TMT	บริษัท ทีเอ็มที สตีล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
175	TNPC	บริษัท ไทยนามพลาสติกส์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
176	TOA	บริษัท ทีโอเอ เพ้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
177	TOP	บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
178	TOPP	บริษัท ไทย โอ.พี.พี. จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
179	TPA	บริษัท ไทยโพลีเอคริลิก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
180	TPBI	บริษัท ทีพีบีไอ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
181	TPIPL	บริษัท ทีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
182	TPIPP	บริษัท ทีพีไอ โพลีน เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
183	TPP	บริษัท ไทยบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	บรรจุภัณฑ์
184	TRU	บริษัท ไทยรุ่งยูเนี่ยนคาร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
185	TRUBB	บริษัท ไทยรับเบอร์ลาเท็กซ์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
186	TSC	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ยานยนต์
187	TSTH	บริษัท ทาทา สตีล (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
188	TTW	บริษัท ทีทีดับบลิว จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
189	TU	บริษัท ไทยยูเนียน กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
190	TVO	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	อาหารและ เครื่องดื่ม
191	TWP	บริษัท ไทยไวร์โปรดักท์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	เหล็ก
192	TWPC	บริษัท ไทยวา จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
193	UMI	บริษัท สหโมเสคอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
194	UP	บริษัท ยูเนียนพลาสติก จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
195	UPOIC	บริษัท สหอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
196	UTP	บริษัท ยูไนเต็ด เปเปอร์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	กระดาษและ วัสดุการพิมพ์
197	UVAN	บริษัท ยูนิวานิชน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
198	varo	บริษัท วโรปรกรณ์ จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	วัสดุ อุตสาหกรรม และเครื่องจักร
199	VNG	บริษัท วนชัย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง
200	VNT	บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
201	VPO	บริษัท วิจิตรภัณฑ์ปาล์มออยล์ จำกัด (มหาชน)	เกษตรและ อุตสาหกรรมอาหาร	ธุรกิจการเกษตร
202	WG	บริษัท ไวท์กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์
203	WHAUP	บริษัท ดับบลิวเอชเอ ยูทิลิตี้ส์ แอนด์ พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
204	WIJK	บริษัท วิค แอนด์ ซุกแลนด์ จำกัด (มหาชน)	อสังหาริมทรัพย์ และก่อสร้าง	วัสดุก่อสร้าง

ลำดับ	ชื่อย่อ	บริษัท	กลุ่มอุตสาหกรรม	หมวดธุรกิจ
205	WP	บริษัท ดับบลิวพี เอ็นเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	ทรัพยากร	พลังงานและ สาธารณูปโภค
206	yci	บริษัท ยงไทย จำกัด (มหาชน)	สินค้าอุตสาหกรรม	ปิโตรเคมีและ เคมีภัณฑ์

ภาคผนวก ข
แบบเก็บข้อมูล

ชื่อบริษัท.....ประเภทอุตสาหกรรม/หมวด.....รหัส.....
 อายุกิจการ.....ขนาดกิจการ.....
 อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (D/E Ratio).....
 ประเภทผู้สอบบัญชี Big4 Non-Big4

หลักเกณฑ์		ใช่/ไม่		อธิบาย(อย่างไร)
		56-2	web	
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียหลัก				
1	บริษัทมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยง จากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่			
2	บริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลและควบคุมดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่			
3	บริษัทได้กำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่			
4	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย และสุขอนามัยในสถานที่ทำงาน รวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตราการหยุดงานหรืออัตราการเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่ อย่างไร			
5	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ศักยภาพของพนักงาน และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีหรือไม่อย่างไร			
6	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่ อย่างไร			
7	คณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่			
8	บริษัทมีนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือไม่			
9	บริษัทได้จัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็นการกระทำผิดหรือไม่			
10	บริษัทได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิดหรือไม่			

หลักเกณฑ์		ใช่/ไม่		อธิบาย(อย่างไร)
		56-2	web	
11	บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันของบริษัทหรือไม่			
12	คณะกรรมการการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงาน ในเรื่องสิ่งแวดล้อมหรือไม่			
13	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่			
14	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือลิขสิทธิ์หรือไม่			
15	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่อย่างไร			
16	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่ค้า โดยเฉพาะเรื่องการคัดเลือกคู่ค้าไว้หรือไม่อย่างไร			
17	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริต คอร์รัปชันและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัทหรือไม่			
18	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเรื่องเงินไขค้ำประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ไว้หรือไม่อย่างไร			
19	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่แข่งไว้หรือไม่อย่างไร			
กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียรอง				
1	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสังคมไว้หรือไม่อย่างไร			
2	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่			
3	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร			
4	บริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมหรือไม่			
5	คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่ อย่างไร			
ช่องทางสื่อสาร				
1	คณะกรรมการได้จัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหา กับคณะกรรมการได้โดยตรงไว้หรือไม่			
2	บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่อ อย่างชัดเจนหรือไม่			

ภาคผนวก ค

คำอธิบายแบบเก็บข้อมูล

คำอธิบายแบบเก็บข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลบทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

ลำดับ	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
1	บริษัทมีกระบวนการในการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	บริษัทได้รับการรับรองเป็นสมาชิกแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (certified companies) วันที่ได้รับการรับรอง..... วันที่สิ้นสุดการรับรอง
2	บริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลและควบคุมดูแลเพื่อป้องกันและติดตามความเสี่ยงจากการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	-
3	บริษัทได้กำหนดแนวทางในการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันหรือไม่	-
4	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัย และสุขอนามัยในสถานที่ทำงาน รวมถึงเปิดเผยสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตราการหยุดงานหรือ อัตราการเจ็บป่วยจากการทำงานหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องความปลอดภัย และ สุขอนามัยและเปิดเผยถึงการปฏิบัติรวมถึงเปิดเผย สถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือ อัตราการหยุดงานหรือ อัตราการเจ็บป่วยจากการทำงานไว้ให้เป็นที่ทราบ
5	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ศักยภาพของพนักงาน และเปิดเผยตัวเลขจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากรของบริษัท พร้อมทั้งเปิดเผยถึงแนว ปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในเรื่องนี้ และเปิดเผยตัวเลข จำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีไว้ให้ชัดเจน
6	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าตอบแทนและสวัสดิการแก่พนักงานหรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรจะมีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการดูแลเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการของพนักงาน และเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ

ลำดับ	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
7	คณะกรรมการได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานหรือไม่	การจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นการแสดงถึงการปฏิบัติเป็นรูปธรรมของบริษัทในการดูแลพนักงานในระยะยาว
8	บริษัทมีนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้น เช่น ความสามารถในการทำกำไรในแต่ละปี และในระยะยาว เช่น การเสนอขายหลักทรัพย์ต่อพนักงาน (ESOP), โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน (EJIP) และการวัดผลการปฏิบัติงานตาม Balanced Scorecard เป็นต้น
9	บริษัทได้จัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนว่าอาจเป็นการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรจัดให้มีกระบวนการในการจัดการกับเรื่องที่พนักงานร้องเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่น่าจะเป็นการกระทำผิดและเปิดเผยรายละเอียดของกระบวนการไว้ให้เป็นที่ทราบ
10	บริษัทได้กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิดหรือไม่	บริษัทควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการปกป้องพนักงานหรือผู้แจ้งเบาะแสในการกระทำผิด
11	บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติ ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของบริษัทหรือไม่	11.1 จัดอบรมภายในองค์กร..... 11.2 ส่งพนักงานไปอบรมกับองค์กรอื่น โปรดระบุ..... 11.3 อื่นๆ.....
12	คณะกรรมการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงาน ในเรื่องสิ่งแวดลอมหรือไม่	คณะกรรมการควรส่งเสริมให้มีการให้ความรู้และฝึกอบรมพนักงานในเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ 12.1 จัดอบรมภายในองค์กร 12.2 ส่งพนักงานไปอบรมกับองค์กรอื่น โปรดระบุ 12.3 อื่นๆ

ลำดับ	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
13	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายที่จะไม่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเปิดเผยถึงการ ปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
14	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือ ลิขสิทธิ์หรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่ล่วงละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาหรือ ลิขสิทธิ์ของผู้อื่น
15	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับลูกค้าไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อลูกค้าไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้ เป็นที่ทราบ
16	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่ค้า โดยเฉพาะ เรื่องการคัดเลือกคู่ค้าไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อคู่ค้า โดยเฉพาะ เรื่องการคัดเลือกคู่ค้าไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและ เปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
17	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัทหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและห้ามจ่ายสินบนเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจของบริษัท
18	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะ เรื่องเงื่อนไขค่าประกัน การบริหารเงินทุน และกรณีที่เกิดการผิดนัดชำระหนี้ ไว้หรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติ ที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะเรื่องเงื่อนไขค่าประกันการบริหารเงินทุน และกรณีที่ผิดการผิดนัดชำระหนี้ไว้อย่างชัดเจนเป็น รูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
19	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่แข่งไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคู่แข่งไว้หรือไม่ อย่างไร
20	คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสังคมไว้หรือไม่ อย่างไร	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เป็นธรรมและรับผิดชอบต่อสังคมไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้ เป็นที่ทราบ

ลำดับ	หลักเกณฑ์	แนวพิจารณา
21	คณะกรรมการมีการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจภายใต้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมหรือไม่	คณะกรรมการควรกำหนดนโยบายในเรื่องการดูแล รักษาสิ่งแวดล้อม และมีแนวปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เช่น การดำเนินการตามมาตรฐาน ISO14000, 14001 หรือมีมาตรการ/วิธีปฏิบัติภายในองค์กรที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
22	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผย ถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
23	บริษัทได้จัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคมหรือไม่	บริษัทควรจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อทางสังคม โดยอาจรายงานไว้เป็นส่วนหนึ่งในรายงานประจำปี แต่หากสามารถจัดทำเป็นรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของ Global Reporting Initiative (GRI) แยกต่างหากหรือจัดทำเป็นรายงานไว้ตามกรอบของ GRI โดยเป็นส่วนหนึ่งของรายงานประจำปี ก็จะเป็น การดียิ่งขึ้น
24	คณะกรรมการได้จัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนหรือไม่อย่างไร	คณะกรรมการควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมหรือเข้าไปมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน โดยกำหนดเป็นนโยบายและเปิดเผยถึงการปฏิบัติไว้ให้เป็นที่ทราบ
25	คณะกรรมการได้จัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการได้โดยตรงไว้หรือไม่	คณะกรรมการได้จัดให้มีช่องทางที่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มสามารถติดต่อ/ร้องเรียนในเรื่องที่อาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการได้โดยตรงไว้หรือไม่
26	บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิ พร้อมให้ข้อมูลในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่	บริษัทได้จัดให้มีช่องทางสำหรับผู้มีส่วนได้เสียในการแจ้งหรือร้องเรียนกรณีที่ถูกละเมิดสิทธิพร้อมให้ข้อมูล ในการติดต่ออย่างชัดเจนหรือไม่